

Ślady czasu. Historia
4 klasa liceum ogólnokształcącego i technikum
zakres rozszerzony
Plan wynikowy i cele kształcenia – propozycja

Cele kształcenia są zgodne z podstawą programową kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego i pięcioletniego technikum, przygotowaną przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i zawartą w rozporządzeniu z dnia 8 marca 2022 r. oraz rozporządzeniu zmieniającym rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia z dn. 28 czerwca 2024 r.

PUNKT PODSTAWY	TEMAT	LICZBA GODZIN	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM		
			ZAPAMIĘTYWANIE	ROZUMIENIE	UMIEJĘTNOŚCI
II wojna światowa					

<p>ZP – XLVI.1), 2), 3), 4), 5), 6) ZR – XLVI.1), 2), 3), 4)</p>	<p>Wybuch II wojny światowej i kampania polska 1939 r. (rozdz. 1)</p>	<p>4</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 31 III 1939, 5 V 1939, 23 VIII 1939, 25 VIII 1939, 1 IX 1939, 1–2 IX 1939, 3 IX 1939, 8–10 IX 1939, 9–22 IX 1939, 17 IX 1939, 17/18 IX 1939, 12–22 IX 1939, 20–22 IX 1939, 28 IX 1939, 2–6 X 1939 • postacie: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, Józefa Becka, Joachima von Ribbentropa, Władysława Mołotowa, Henryka Sucharskiego, Władysława Raginisa, Władysława Kutrzeby, Edwarda Rydza-Śmigłego, prezydenta Ignacego Mościckiego, Stanisława Dąbka, gen. Kazimierza Sosnkowskiego, Stefana Starzyńskiego, Franciszka Kleberga, Stefana Dęba-Biernackiego, Juliana Filipowicza, Władysława Andersa • żądania III Rzeszy wobec Polski • treść przemówienia ministra Józefa Becka w sejmie 5 V 1939 • treść tajnego protokołu do paktu Ribbentrop–Mołotow • główne etapy kampanii polskiej 1939 r. 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: pakt Ribbentrop–Mołotow, brytyjskie i francuskie gwarancje wojskowe, Wolne Miasto Gdańsk, eksterytorialna autostrada, deklaracja o niestosowaniu przemocy, „Fall Weiss”, traktat o granicach i przyjaźni między III Rzeszą i ZSRS / drugi pakt Ribbentrop–Mołotow, bitwa graniczna, Wojskowa Składnica Tranzytowa, wojna błyskawiczna / Blitzkrieg, obrona Warszawy, bitwa nad Bzurą, bitwa pod Mokrą, bitwa pod Wizną, obrona Poczty Polskiej, bitwa pod Kockiem, obrona Lwowa, obrona Grodna, Wehrmacht, Korpus Obrony Pogranicza, wojna totalna, Generalne Gubernatorstwo, zbrodnie w Wieluniu, Bydgoszczy, Katowicach, Grodnie • dlaczego przestała być realna koncepcja polityki zagranicznej zwana „polityką równowagi” • dlaczego Polska odrzuciła żądania III Rzeszy • przyczyny wypowiedzenia Polsce przez III Rzeszę deklaracji o niestosowaniu przemocy z 1934 r. • konsekwencje paktu Ribbentrop–Mołotow • znaczenie sojuszu zawartego przez Wielką Brytanię i Francję z Polską 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację międzynarodową Polski przed wybuchem II wojny światowej • przedstawić polską strategię obrony i rozmieszczenie wojsk • omówić najważniejsze etapy kampanii polskiej 1939 r. • przedstawić stosunek sił na froncie polskim we wrześniu 1939 r. • wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew kampanii polskiej 1939 r. • scharakteryzować postawy polskiego społeczeństwa wobec agresji niemieckiej i sowieckiej • ocenić zachowanie dowódców polskich oraz ludności cywilnej w czasie kampanii polskiej • ocenić postawę prezydenta, rządu i naczelnego wodza • przedstawić przyczyny klęski Rzeczypospolitej w kampanii polskiej 1939 r. • omówić i ocenić stanowisko aliantów i sąsiednich państw wobec agresji III Rzeszy i ZSRS na Polskę • omówić niemieckie i sowieckie zbrodnie w czasie kampanii polskiej • omówić straty polskie w kampanii 1939 r. • wskazać na mapie zmiany terytorialne wprowadzone po podpisaniu drugiego paktu Ribbentrop–Mołotow • wyjaśnić, dlaczego bitwę pod Wizną nazwano polskimi Termopilami • wyjaśnić znaczenie powołania polskich władz państwowych i sił zbrojnych na uchodźstwie
--	---	----------	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • sytuację międzynarodową, która doprowadziła do wybuchu II wojny światowej • przyczyny porażki Polski w 1939 r. • podział ziem polskich między III Rzeszę i ZSRS w następstwie drugiego paktu Ribbentrop–Mołotow • przykłady bohaterskiej postawy Polaków w czasie wojny obronnej 1939 r., z uwzględnieniem własnego regionu • przykłady zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów, z uwzględnieniem własnego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny poddania się przez obrońców Westerplatte • na czym polegał Blitzkriegu • znaczenie dla Polaków wypowiedzenia wojny Niemcom przez Francję i Wielką Brytanię • dlaczego prezydent Ignacy Mościcki i naczelny wódz Edward Rydz-Śmigły opuścili kraj i udali się do Rumunii • dlaczego marszałek Edward Rydz-Śmigły wydał rozkaz, by Wojsko Polskie unikało starć z Armią Czerwoną • znaczenie kampanii polskiej 1939 r. dla dalszych losów II wojny światowej 	
--	--	---	---	--

<p>ZP – XLVII.1), 2), 3) ZR – XLVII.1), 2), 3), 4)</p>	<p>Działania zbrojne w latach 1939–1941 (rozdz. 2)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1939–1940, XI 1939, III 1940, IV 1940, V 1940, VI 1940, VIII–X 1940, IX 1940, III 1941, IV 1941, 22 VI 1941, 7 XII 1941 • postacie: Carla Gustafa Mannerheima, Zygmunta Bohusza-Szyszki, Ericha von Mansteina, Winstona Churchilla, Heinza Guderiana, Philippe’a Pétaina, Piotra II, Stanisława Kopańskiego, Erwina Rommla, Franklina Delano Roosevelta, Czang Kaj-szeka • państwa zaatakowane przez III Rzeszę, Włochy oraz ZSRS w latach 1939–1941 • starcia zbrojne w latach 1940–1941, w których uczestniczyli polscy żołnierze • główne postanowienia paktu trzech • państwa, które uczestniczyły w agresji na ZSRS 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: dziwna wojna, wojna zimowa, Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich, Linia Maginota, „Fall Gelb”, rząd Vichy, aneksja, bitwa powietrzna o Wielką Brytanię, „Lew morski”, myśliwce, bombowce, Dywizjon 303, Dywizjony 300 i 301, messerschmitty, spitfire’y, hurricane’y, heinkle, dornieri, systemy radarowe, Enigma, obrona cywilna, oś Rzym–Berlin–Tokio, pakt trzech, rozbiór Jugosławii, Niezależne Państwo Chorwackie (NDH), desant, Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich, izolacjonizm, ruch America First, Lend-Lease Act, Wielka Koalicja, alianci, bitwa o Atlantyk, Kriegsmarine, alianckie konwoje, „wilcze stada”, U-Booty, Luftwaffe, Royal Navy, „Barbarossa”, front wschodni, kontruderzenie, blokada Leningradu, wojna japońsko-chińska, baza Pearl Harbor, front dalekowschodni • dlaczego wojska fińskie miały przewagę nad wojskami ZSRS w wojnie zimowej • znaczenie Narwiku dla prowadzenia działań zbrojnych przez III Rzeszę 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne etapy działań zbrojnych w Europie Zachodniej w latach 1939–1941 • scharakteryzować agresje i aneksje, których dokonały oba totalitarne mocarstwa w latach 1939–1941 • omówić współpracę hitlerowskich Niemiec i ZSRS w latach 1939–1941 • scharakteryzować napaść ZSRS na Finlandię • opisać sytuację republik bałtyckich 1940 r. • wyjaśnić, czym się charakteryzowała dziwna wojna • ocenić postawy Francuzów wobec agresji III Rzeszy • opisać potencjał militarny Francji i jej sprzymierzeńców w maju 1940 r. • wyjaśnić, w jakich okolicznościach USA przystąpiły do II wojny światowej • omówić znaczenie paktu trzech dla sytuacji na frontach II wojny światowej • wyjaśnić, dlaczego doszło do rozbioru Jugosławii • przedstawić główne założenia planu „Barbarossa” • wyjaśnić, dlaczego doszło do rozgromienia Sowieców w pierwszym etapie agresji niemieckiej na ZSRS • porównać siły militarne ZSRS oraz Niemiec i ich sojuszników w czerwcu 1941 r. • przedstawić losy jeńców sowieckich w czasie agresji niemieckiej • omówić wpływ agresji III Rzeszy na ZSRS na sytuację na frontach II wojny światowej
--	--	----------	---	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • na czym polegały trudności podczas walk w Afryce w latach 1940–1941 • przyczyny rozbioru Jugosławii • dramatyzm sytuacji obrońców Leningradu • dlaczego Wielka Brytania wygrała bitwę powietrzną z Niemcami w 1940 r. • znaczenie klęski Niemców w bitwie powietrznej o Wielką Brytanię dla dalszych losów wojny • dlaczego społeczeństwo USA nie chciało angażować się w działania na kontynencie europejskim • znaczenie przystąpienia USA do II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić charakter działań w czasie bitwy o Atlantyk • wyjaśnić znaczenie alianckich konwojów przez Atlantyk dla dalszych losów wojny • wyjaśnić znaczenie Lend-Lease Act dla państw prowadzących wojnę z III Rzeszą • omówić udział żołnierzy polskich w walkach o Narwik, Tobruk, w bitwie powietrznej o Wielką Brytanię, bitwie o Atlantyk • scharakteryzować ekspansję Japonii na Dalekim Wschodzie w latach 1937–1941 • omówić przebieg działań zbrojnych na Dalekim Wschodzie w 1941 r. • wskazać na mapie miejsca bitew, przebieg działań zbrojnych w latach 1939–1941 • omówić, jak doszło do narodzin Wielkiej Koalicji • omówić życie cywilów w oblężonym Leningradzie
--	--	--	--	--

<p>ZP – XLVII.3) ZR – XLVII.4)</p>	<p>Europa pod okupacją (rozdz. 3)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1939, 1940, 1941, 1942, 1943 • postacie: Philippe’a Pétaina, Vidkuna Quislinga, Ante Pavelicia, ks. Jozefa Tiso, Alojzije Stepinaca, Jarosława Stečki, Ericha Kocha, Léona Degrelle’a, Andrieja Własowa, Charles’a de Gaulle’a, Dragoljuba Mihailovicia, Josipa Broza-Tito, Pierre’a Lavalą, Josepha Darnanda, Leopolda III • różne formy okupacji niemieckiej w Europie • rodzaje kolaboracji z okupantem • przykłady współpracy i kolaboracji rządów z III Rzeszą i blokiem państw osi • przykłady kolaboracji wojskowej z III Rzeszą • przykłady ruchu oporu w okupowanej Europie 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: polityka germanizacyjna, włączenie do Rzeszy, okupacja wojskowa, status kolonialny, eksterminacja, zagłada, Holokaust, „podludzie”, państwo marionetkowe, restrykcje, czarny rynek, zamienniki towarów, przymusowe roboty, przesiedlenia, czystki etniczne, Włoska Republika Socjalna – Republika Salò, kolaboracja, reżim Vichy, ochotnicze formacje Waffen-SS, Flamandowie, Walonowie, Niezależne Państwo Chorwackie (NDH), państwo słowackie, Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN), Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), Dywizja Grenadierów SS „Charlemagne”, Dywizja SS „Galizien”, Bośniacka Dywizja Górská SS „Handschar”, Narodowosocjalistyczny Ruch Holenderski, Komitet Wyzwolenia Narodów Rosji (KONR), ruch oporu, Polskie Państwo Podziemne, Armia Krajowa, Wolna Francja, Résistance, Milorg, czetnicy, ustatze, Narodowa Armia Wyzwolenia Jugosławii, EDES, ELAS, partyzantka sowiecka, mordy sądowe • wpływ skomplikowanej sytuacji narodowościowej w Jugosławii na 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować politykę Niemiec na terenach okupowanych • scharakteryzować sytuację ludności cywilnej w okupowanej Europie • omówić różnice w polityce prowadzonej przez Niemców w Europie Zachodniej, w Europie Wschodniej oraz na Bałkanach • omówić postawy poszczególnych narodów europejskich względem władz okupacyjnych • wskazać rodzaje i przykłady kolaboracji • opisać kolaborację wojskową i polityczną w Europie w czasie II wojny światowej • scharakteryzować działania rządu Vichy i stosunek społeczeństwa francuskiego do niego • scharakteryzować przyczyny kolaboracji politycznej w Belgii • omówić przyczyny kolaboracji na terenie Litwy, Łotwy, Estonii, na Ukrainie • scharakteryzować przyczyny i różne formy kolaboracji na Bałkanach • scharakteryzować ruch oporu we Francji • scharakteryzować ruch oporu w Jugosławii • wskazać przykłady akcji norweskiego ruchu oporu • wyjaśnić, dlaczego po wojnie zakłamywano pamięć o okupacji
--	---------------------------------------	----------	--	--	--

				postawy społeczeństwa wobec władz okupacyjnych	
--	--	--	--	---	--

<p>ZP – XLIX.1), 2), 3), 4) ZR – XLIX.1), 2)</p>	<p>Holokaust (rozdz. 4)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1939, VII 1941, IX 1941, I 1942, 19 IV 1943, III 1944 • postacie: Emanuela Ringelbluma, Chaima Rumkowskiego, Adama Czerniakowa, Janusza Korczaka, Jürgena Stroopa, Ericha von Mansteina, Mordechaja Anielewicza, Marka Edelmana, Anny Frank, Józefa i Wiktorii Ulmów, Jana i Antoniny Żabińskich, Tadeusza Pankiewicza, arcybiskupa Adama Stefana Sapiehy, siostry Matyldy Getter, Ireny Sendlerowej, Zofii Kossak, Jana Karskiego, Aleksandra Ładosia, Henryka Sławika, Szmula Zygelbojma, Witolda Rothenburga-Rościszewskiego, Icchaka Cukiermana • obozy zagłady utworzone przez Niemców na terenie okupowanej Polski • liczbę Żydów zgładzonych w czasie II wojny światowej • przykłady Polaków ratujących Żydów 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rasizm, antysemityzm, aryjski, „nadludzie”, „podludzie”, międzyrasowe małżeństwo, czystka etniczna, ludobójstwo, zagłada, Holokaust, Romowie, Sinti, niemieckie antyżydowskie ustawodawstwo, stygmatyzacja, gwiazda Dawida, getto, szmugler, Einsatzgruppen, masakra, Babi Jar, pogrom, zbrodnia w Jedwabnem, eksterminacja, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”, obozy zagłady, konferencja w Wannsee, Auschwitz-Birkenau, Treblinka, Sobibór, Bełżec, Chełm nad Nerem, komory gazowe, cyklon B, deportacje, Judenrat, Żydowska Służba Porządkowa, Wielka Akcja Deportacyjna, powstanie w getcie warszawskim, Żydowski Związek Wojskowy, Żydowska Organizacja Bojowa, szmalcownictwo, denuncjacja, donos, kara śmierci, Rada Pomocy Żydom Żegota, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, Yad Vashem, Porajmos • wpływ ujawnienia informacji o zbrodni w Jedwabnem na postrzeganie Polaków 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać politykę nazistów wobec Żydów w różnych częściach Europy w czasie II wojny światowej • scharakteryzować etapy eksterminacji europejskich Żydów w czasie II wojny światowej • przedstawić znaczenie konferencji w Wannsee dla kwestii zagłady europejskich Żydów • omówić różne postawy społeczeństw europejskich wobec zagłady Żydów • omówić sposoby stygmatyzacji i dyskryminacji społeczności żydowskiej przez Niemców w okupowanej Europie • opisać sytuację panującą w gettach na terenach okupowanej Polski • wskazać na mapie główne miejsca eksterminacji społeczności żydowskiej w Europie w latach 1939–1945 • wyjaśnić, jaką rolę w zagładzie europejskich Żydów odegrał obóz Auschwitz-Birkenau • ocenić postawę Janusza Korczaka • omówić stosunek polskiego podziemia do powstania w getcie warszawskim • przedstawić przebieg powstania w getcie warszawskim • omówić postawy Polaków wobec Żydów podczas II wojny światowej • wymienić nazwiska niektórych Polaków odznaczonych medalem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata • scharakteryzować zabiegi podejmowane przez Polaków na rzecz poinformowania opinii publicznej o zagładzie Żydów
--	---------------------------------	----------	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none">• omówić działalność Żegoty• przedstawić sytuację Romów i Sinti w czasie II wojny światowej• wyjaśnić religijne, kulturowe i polityczne korzenie rasizmu i antysemityzmu oraz ich związki z hasłami naukowości, nowoczesności i postępu
--	--	--	--	--	---

<p>ZP – XLVII.1), 2), 4) ZR – XLVII.2), 4)</p>	<p>Przełom na frontach i koniec II wojny światowej (rozdz. 5)</p>	<p>2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VI 1942, XI 1942, XI 1942 – II 1943, VII 1943, 6 VI 1944, 8 V 1945, VIII 1945, 2 IX 1945 • postacie: Dwighta Eisenhowera, Bernarda Law Montgomery’ego, Benita Mussoliniego, Władysława Andersa, Stanisława Maczka, Charles’a de Gaulle’a, George’a Pattona, Stanisława Sosabowskiego, Erwina Rommla, Friedricha Paulusa, Karla Dönitza, Georgija Żukowa, Wilhelma Keitla, Isoroku Yamamoto, Hirohito, Douglasa MacArthura, Clausa von Stauffenberga • miejsca bitew, w których uczestniczyli żołnierze polscy podczas walk na frontach II wojny światowej w latach 1942–1945 • polskie jednostki wojskowe, które uczestniczyły w walkach na frontach II wojny światowej w latach 1942–1945 i ich dowódców 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: front wschodni, Armia Czerwona, kontratak, kocioł pod Stalingradem, bitwa pod Kurskiem, bitwa pod Al-Alamajn, desant na Sycylii, operacja „Torch”, bitwa pod Lenino, 1. Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, „Bagration”, zamach na Hitlera, Wilczy Szaniec, ofensywa na Bałkanach, kampania włoska, Linia Gustawa, bitwa pod Monte Cassino, II Korpus Polski, Linia Gotów, lądowanie w Normandii, operacja „Overlord”, bitwa pod Falaise, 1. Dywizja Pancerna, powstanie w Paryżu, powietrznodesantowa operacja „Market Garden”, 1. Samodzielna Brygada Spadochronowa, kontrofensywa w Ardenach, alianckie naloty dywanowe, operacja berlińska, bezwarunkowa kapitulacja, bitwa na Morzu Jawajskim, bitwa wokół atolu Midway, taktyka „żabich skoków”, bitwa na Morzu Filipińskim, bitwa w Zatoce Leyte, żywe torpedy, kamikadze, ataki atomowe na Hiroszimę i Nagasaki, „Azja dla Azjatów” • znaczenie bitwy pod Stalingradem dla losów frontu wschodniego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować przebieg II wojny światowej na froncie wschodnim w latach 1942–1945 • wskazać na mapie miejsca bitew i kierunki działań zbrojnych na froncie wschodnim w latach 1942–1945 • przedstawić znaczenie utworzenia drugiego frontu dla losów wojny w Europie • omówić działania zbrojne na Dalekim Wschodzie w latach 1942–1945 • przedstawić znaczenie wojsk pancernych dla działań na frontach II wojny światowej • ocenić, czy zamach na Hitlera miał szanse powodzenia oraz jak jego skuteczne przeprowadzenie mogło wpłynąć na dalszy przebieg II wojny światowej • wyjaśnić znaczenie bitwy pod Monte Cassino w polskiej świadomości narodowej • przedstawić przebieg lądowania aliantów w Normandii • ocenić pod względem politycznym i moralnym prowadzone przez aliantów naloty na niemieckie miasta • wskazać na mapie główne tereny działań zbrojnych między USA a Japonią w latach 1942–1945 • ocenić pod względem politycznym i etycznym użycie bomby atomowej przez USA • omówić rolę propagandy w walce z III Rzeszą i jej sojusznikami • scharakteryzować los cywilów pod okupacją japońską • wyjaśnić, czym jest syndrom KZ
--	---	----------	--	---	--

					<ul style="list-style-type: none">• ocenić zachowanie Sowietów po wkroczeniu na tereny III Rzeszy• wyjaśnić przyczyny klęski państw osi• przedstawić straty ludnościowe w czasie II wojny światowej
--	--	--	--	--	---

<p style="text-align: center;">ZP – XLVII.5) ZR – XLVII.3)</p>	<p>Konferencje Wielkiej Trójki (rozdz. 6)</p>	<p style="text-align: center;">2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 14 VIII 1941, 1 I 1942, I 1943, 22–26 XI 1943, 28 XI – 1 XII 1943, 4–11 II 1945, IV 1945, 17 VII – 2 VIII 1945 • postacie: Winstona Churchilla, Franklina Delano Roosevelta, Józefa Stalina, Czang Kaj-szeka, Charles’a de Gaulle’a, Harry’ego Trumana, Clementa Attlee • postanowienia zawarte w Karcie atlantyckiej • miejsca konferencji Wielkiej Trójki • główne postanowienia konferencji Wielkiej Trójki • miejsce i czas pierwszego spotkania Organizacji Narodów Zjednoczonych 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Karta atlantycka, Wielka Trójka, Deklaracja Narodów Zjednoczonych, Wielka Koalicja, konferencje Wielkiej Trójki, Wielka Czwórka, „policjanci świata”, konferencja w Casablance, konferencja w Kairze, konferencja w Teheranie, konferencja w Jałcie, konferencja w Poczdamie, otwarcie drugiego frontu, przywrócenie niepodległości Austrii, podział Niemiec na cztery strefy okupacyjne, piątka z Cambridge, sowiecka strefa wpływów w Europie, reparacje wojenne, linia Curzona, okupacja Niemiec, ukaranie niemieckich zbrodniarzy wojennych, Sojusznicza Rada Kontroli, wysiedlenia • dlaczego prezydent USA nie zamierzał dopuścić Francji do grona Wielkiej Czwórki • dlaczego prezydentowi USA zależało na utrzymaniu w tajemnicy decyzji dotyczących Europy Środkowo-Wschodniej podjętych w Teheranie 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić proces kształtowania się Wielkiej Koalicji • omówić główne cele, które stawiali przed sobą sygnatariusze Karty atlantyckiej • omówić znaczenie Karty atlantyckiej dla dalszych losów wojny • wyjaśnić, do czego zobowiązali się sygnatariusze Deklaracji Narodów Zjednoczonych • wymienić postanowienia konferencji w Casablance • omówić uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki • wymienić postanowienia konferencji w Kairze • omówić decyzje Wielkiej Trójki podjęte na konferencji w Teheranie • omówić decyzje Wielkiej Trójki podjęte na konferencji w Jałcie • wyjaśnić wpływ konferencji w Teheranie i Jałcie na przebieg II wojny światowej • wyjaśnić, jakie znaczenie dla powojennego ładu miała konferencja jałtańska • wyjaśnić, dlaczego jedność Wielkiej Koalicji od początku była problematyczna • wyjaśnić, dlaczego Francja pod koniec wojny otrzymała formalne atrybuty przysługujące wielkiemu mocarstwu • wyjaśnić, dlaczego decyzje konferencji w Poczdamie podpisali inni członkowie Wielkiej Trójki niż na wcześniejszych konferencjach • wyjaśnić, dlaczego Poczdam stał się miejscem konferencji Wielkiej Trójki
--	---	--------------------------------------	---	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> • ocenić politykę aliantów zachodnich wobec Józefa Stalina
	II wojna światowa – lekcja powtórzeniowa	1			
	Sprawdzian	1			
Polska i Polacy w czasie II wojny światowej					

<p>ZP – XLVIII.1), 2), 3), 4), 5), 6), 7) ZR – XLVIII. 1), 2)</p>	<p>Polska i Polacy pod okupacją niemiecką (rozdz. 7)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: X 1939, 6 XI 1939, X 1939 – IV 1940, VI 1940, 4 VII 1941, XI 1942 – VIII 1943 • postacie: Hansa Franka, Macieja Rataja, Mieczysława Niedziałkowskiego, Janusza Kusocińskiego, Stefana Starzyńskiego, Kazimierza Bartla, Witolda Pileckiego, Waława Krzeptowskiego, Maksymiliana Marii Kolbego, Juliusza Bursche, Johanna Blaskowitza, Karola Olbrachta Habsburga • założenia Generalnego Planu Wschód 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: włączenie do Rzeszy, Generalne Gubernatorstwo, Kraj Warty, Okręg Białostocki, Generalny Plan Wschodni, masowe wywózki, masowe egzekucje, niemiecka lista narodowa / Deutsche Volksliste, Piaśnica, obowiązek pracy, roboty przymusowe, łapanki, system kartkowy, czarny rynek, szmugiel, akcja AB, mord w Palmirach, aresztowanie pracowników naukowych krakowskich uczelni, mord profesorów we Lwowie, niszczenie kultury i tożsamości narodowej Polaków, prasa gadzinowa, Gestapo, SS, więzienie „na Montelupich”, więzienie „na Szucha”, odpowiedzialność zbiorowa, obozy koncentracyjne (KL Auschwitz, KL Lublin (Majdanek), KL Stutthof), obozy zagłady (Auschwitz-Birkenau), Prewencyjny Obóz Policji Bezpieczeństwa dla Młodzieży Polskiej w Łodzi, Wielkie Niemcy, akcja wysiedleńcza, pacyfikacja Zamojszczyzny, naród góralski / Goralenvolk • cele polityki okupacyjnej III Rzeszy względem narodu polskiego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić prawnoustrojowe regulacje dotyczące terytorium państwa polskiego zajętego przez Niemcy • scharakteryzować sytuację ludności polskiej zamieszkującej tereny wcielone do III Rzeszy • omówić politykę niemiecką wobec polskich elit w Generalnym Gubernatorstwie • wskazać na mapie terytorium Generalnego Gubernatorstwa oraz obszary wcielone do Rzeszy • wyjaśnić, jakie kryteria przyjęli Niemcy, decydując o podziale ziem polskich • wyjaśnić, jakie prawa i obowiązki nakładał wpis na folkslistę oraz dlaczego odmowa wpisu stawała się aktem odwagi • przedstawić założenia Generalnego Planu Wschodniego • wymienić ograniczenia, które po utworzeniu GG zostały wprowadzone przez okupantów wobec dawnych obywateli Polski • przedstawić założenia akcji AB • podać przykłady przedstawicieli polskich elit politycznych i intelektualnych zamordowanych przez Niemców • podać przykłady dzieł sztuki zagrabionych przez Niemców • wyjaśnić, dlaczego Kraków, a nie Warszawa, stał się stolicą GG • wyjaśnić, czemu miało służyć niszczenie polskiej kultury w okupowanej przez Niemców Polsce • opisać realia życia codziennego pod okupacją niemiecką
---	--	----------	---	---	---

					<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek Niemców do kościołów chrześcijańskich działających na ziemiach polskich pod okupacją • wyjaśnić, dlaczego Niemcy podjęli akcję wysiedlania Polaków z Zamojszczyzny • rozstrzygnąć, czy postawa Komitetu Góralskiego wobec polityki władz Generalnego Gubernatorstwa miała charakter kolaboracji; odpowiedź uzasadnić • przedstawić politykę Niemców wobec mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących II RP • scharakteryzować postawy społeczeństwa polskiego wobec polityki okupanta niemieckiego • ocenić postawę rotmistrza Witolda Pileckiego • ocenić postawę franciszkanina Maksymiliana Marii Kolbego • przedstawić stosunek społeczeństwa niemieckiego do polityki okupacyjnej realizowanej przez ich rząd • wyjaśnić rolę okupanta niemieckiego w zaognianiu trudnych relacji polsko-ukraińskich • omówić sposoby upamiętnienia zbrodni dokonanych przez Niemców na ludności polskiej (np. Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau)
--	--	--	--	--	---

<p>ZP – XLVIII.1), 2), 3), 4), 5), 6), 7) ZR – XLVIII.1), 2), 3)</p>	<p>Polska i Polacy pod okupacją sowiecką (rozdz. 8)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 10 X 1939, 22 X 1939, II 1940 – VI 1941, 5 III 1940, 3 IV 1940, 1943–1944 • postacie: Wiaczesława Mołotowa, Aleksandra Prystora, Leopolda Skulskiego, Leona Kozłowskiego, Mariusza Zaruskiego, Janiny Lewandowskiej, Zygmunta Jana Rumla, Stepana Bandery • sowieckie represje na terenach okupowanych • obszary anektowane przez ZSRS • miejsca przetrzymywania i zamordowania polskich oficerów • przyczyny i następstwa konfliktu polsko-ukraińskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: zgromadzenia ludowe, Wileńszczyzna, obywatelstwo państwa sowieckiego, „pokraczny twór traktatu wersalskiego”, Zgromadzenie Ludowe Białorusi Zachodniej, Zgromadzenie Ludowe Ukrainy Zachodniej, farsa demokracji, pogrom, antagonizmy narodowościowe, Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów (OUN), sowietyzacja, wymiana pieniędzy, kolektywizacja rolnictwa, nacjonalizacja przemysłu, czarny rynek, represje wobec chrześcijan, bolszewicka propaganda, sowietyzacja szkół, lituanizacja, łagry, NKWD, „wrogowie ludu”, Workuta, Kołyma, Główny Zarząd Poprawczych Obozów / Gułag, masowe deportacje, GPU, zbrodnia katyńska, obozy w Starobielsku, Ostaszkowie, Kozielsku, miejsca mordów w Katyniu, Charkowie, Miednoje, Międzynarodowy Czerwony Krzyż, eksterminacja, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), rzeź wołyńska, czystka etniczna, ludobójstwo, Małopolska Wschodnia, Wołyń, irredenta • dlaczego w 1940 r. doszło do pozornej zmiany polityki Sowietów wobec Polaków 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać na mapie tereny zajęte przez ZSRS we wrześniu 1939 r. • wyjaśnić, dlaczego część obywateli II RP uroczyście witała wkraczającą Armię Czerwoną • przedstawić sytuację Polaków pod okupacją sowiecką • scharakteryzować życie codzienne Polaków pod okupacją sowiecką • przedstawić sytuację Polaków na Wileńszczyźnie pod rządami Litwy • wyjaśnić, jakie znaczenie dla Sowietów miało przeprowadzenie wyborów na terenach anektowanych • omówić rolę propagandy sowieckiej na ziemiach zajętych przez ZSRS we wrześniu 1939 r. • omówić politykę narodowościową Sowietów na okupowanych terenach • wyjaśnić, jakie czynniki decydowały o kształtowaniu się postaw mieszkańców Kresów względem sowieckiego okupanta • scharakteryzować postawy Polaków wobec Sowietów • przedstawić losy polskich oficerów więzionych przez Sowietów w Kozielsku, Ostaszkowie, Starobielsku • porównać warunki panujące w sowieckich łagrach i niemieckich obozach koncentracyjnych w czasie II wojny światowej • scharakteryzować kolejne fale masowych deportacji ludności polskiej, wskazać miejsca wywózki
---	---	----------	---	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • dlaczego doszło do antyukraińskich akcji polskich oddziałów AK, BCH, NSZ • dlaczego polscy komuniści współpracowali z władzami sowieckimi 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić losy obywateli Rzeczypospolitej deportowanych w głąb ZSRS • wyjaśnić przyczyny i znaczenie ludobójstwa ludności polskiej na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej (rzezi wołyńskiej) • rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że błędna polityka II RP względem mniejszości narodowych prowadziła do radykalizacji ich poglądów na temat Polaków i państwa polskiego; odpowiedź uzasadnić • wyjaśnić rolę okupanta sowieckiego w zognianiu w trudnych relacji polsko-ukraińskich • porównać oraz ocenić założenia polityki dwóch okupantów Polski
--	--	--	--	---

<p>ZP – XLVIII. 7), L.1), 2), 3), 4) ZR – L.1), 2), 3)</p>	<p>Rząd RP na uchodźstwie i Polskie Siły Zbrojne na obczyźnie (rozdz. 9)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 30 IX 1939, VI 1940, VII–X 1940, 30 VII 1941, VIII 1941, 13 IV 1943, 25 IV 1943, VII 1943 • postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Sikorskiego, Kazimierza Sosnkowskiego, Stanisława Maczka, Zygmunta Bohusza-Szyszki, Witolda Urbanowicza, Stanisława Skalskiego, Josefa Františka, Stanisława Kopańskiego, Jadwigi Piłsudskiej, Iwana Majskiego, Władysława Andersa, Stanisława Mikołajczyka, Krystyny Skarbek, Stanisława Sosabowskiego • miejsca bitew z udziałem polskich żołnierzy na frontach II wojny światowej (bitwę o Narwik, bitwę o Wielką Brytanię, bitwę pod Tobrukiem, bitwę o Monte Cassino, bitwę pod Falaise, bitwę pod Arnhem, bitwę o Brede) • siedziby polskiego rządu na uchodźstwie w czasie II wojny światowej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: piłsudczyk, desygnowanie, sformowanie gabinetu, Polska Partia Socjalistyczna, Stronnictwo Ludowe, Stronnictwo Narodowe, Stronnictwo Pracy, Polskie Siły Zbrojne (PSZ), Samodzielna Brygada Strzelców Podhalańskich, 10. Brygada Kawalerii Pancernej, Dywizjon 303, dywizjony 300, 301, 304, 305, ORP Orzeł, ORP Kujawiak, ORP Krakowiak, ORP Piorun, Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich, „szczury Tobruku”, Pomocnicza Służba Kobiet, układ Sikorski–Majski, Armia Andersa, Polskie Siły Zbrojne w ZSRS, ewakuacja, zbrodnia katyńska, zerwanie stosunków dyplomatycznych, Międzynarodowy Czerwony Krzyż, katastrofa w Gibraltarze, II Korpus Polski, 1. Dywizja Pancerna, Samodzielna Brygada Spadochronowa, operacja desantowa, Polskie Siły Powietrzne, Polska Marynarka Wojenna, agent wywiadu, Kierownictwo Operacji Specjalnych (SOE), podróże kurierskie, wywiad, broń raketowa V-2 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić proces powstawania polskich władz na uchodźstwie • wyjaśnić dlaczego władze polskie na uchodźstwie stanowiły ciągłość władz polskich II Rzeczypospolitej • wymienić czołowe postacie rządu polskiego na uchodźstwie • omówić działalność rządu RP na uchodźstwie • wyjaśnić, dlaczego władze na uchodźstwie szykanowały osoby związane z sanacją • przedstawić udział polskich żołnierzy w walkach na różnych frontach II wojny światowej • wskazać na mapie miejsca bitew z udziałem polskich jednostek wojskowych na zachodzie Europy podczas II wojny światowej • przedstawić udział zbrojny Polaków w walkach u boku Brytyjczyków w latach 1940–1941 • wymienić postanowienia układu Sikorski–Majski • ocenić znaczenie układu Sikorski–Majski dla obywateli polskich przetrzymywanych w ZSRS oraz relacji polsko-sowieckich • omówić stosunki rządu polskiego z aliantami oraz jego sytuację na arenie międzynarodowej • wyjaśnić przyczyny jednostronnego zerwania przez rząd ZSRS stosunków dyplomatycznych z rządem Rzeczypospolitej • scharakteryzować postawę Wielkiej Brytanii w sprawie stosunków polsko-sowieckich • przedstawić losy Armii Andersa
--	--	----------	---	---	--

					<ul style="list-style-type: none">• ocenić, czy śmierć generała Sikorskiego mogła być korzystna dla Sowietów i aliantów• ocenić, jaką rolę w budowaniu wizerunku polskiego żołnierza na frontach II wojny światowej odgrywa cmentarz na Monte Cassino• scharakteryzować znaczenie sprawy polskiej dla polityki wielkich mocarstw• przedstawić największe sukcesy polskiego wywiadu
--	--	--	--	--	---

ZP – L.5), 6) ZR – L.1)	Polskie Państwo Podziemne (rozdz. 10)	3	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: IX 1939, XI 1939, 1940, II 1942, 1942, 1943, 1944 • postacie: Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, Elżbiety Zahorskiej, Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza, Kazimierza Sosnkowskiego, Stefana Roweckiego „Grota”, Kazimierza Pużaka, Cyryła Ratajskiego, Jana Piekalkiewicza, Jana Stanisława Jankowskiego, Stefana Korbońskiego, Augusta Emila Fieldorfa „Nila”, Aleksandra Dawidowskiego „Alka”, Jana Bytnara „Rudego”, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, Franza Kutschery, Jana Piwnika „Ponurego”, Wacława Felczaka, Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Elżbiety Zawackiej „Zo”, Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”, Tadeusza Komorowskiego „Bora” • komendantów głównych ZWZ–AK • różne formy walki w konspiracji 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Kielecczyzna, mały sabotaż, Polskie Państwo Podziemne, konspiracja wojskowa, Służba Zwycięstwu Polski (SZP), Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), Komenda Główna, okręgi, obwody, placówki ZWZ, podziemna armia, Armia Krajowa, PPS-Wolność, Równość, Niepodległość, Stronictwo Ludowe, Stronictwo Narodowe, Stronictwo Pracy, Rada Jedności Narodowej, Delegat Rządu na Kraj, departamenty, Tajna Administracja Cywilna, konspiracyjne sądownictwo, Wojskowe Sądy Specjalne, Cywilne Sądy Specjalne, Komisje Sądzące, Tajna Organizacja Nauczycielska, tajne komplety, Organizacja Małego Sabotażu „Wawer”, symbol Polski Walczącej, Kierownictwo Dywersji (Kedyw), akcja N, akcja Kutschera, „kat Warszawy”, Szare Szeregi, akcja pod Arsenalem, dywersja, „Wachlarz”, wywiad, kontrwywiad, broń raketowa – pociski V-1, V-2, Peenemünde, Enigma, kurierzy, cichociemni, Bataliony Chłopskie, Gwardia Ludowa, Narodowa Organizacja Wojskowa (NOW), Narodowe Siły Zbrojne (NSZ) • jakie zasady obowiązywały w konspiracji 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego • opisać działalność polskich organizacji konspiracyjnych w czasie II wojny światowej • ocenić postawę majora Henryka Dobrzańskiego • podać nazwy stronnictw, które utworzyły reprezentację polityczną Polskiego Państwa Podziemnego • wyjaśnić, jakie formy przybierała walka cywilna • wymienić i scharakteryzować najważniejsze akcje przeprowadzone przez konspiracyjny Związek Harcerstwa Polskiego – Szare Szeregi • wyjaśnić, jakie znaczenie dla Polaków miał symbol Polski Walczącej • omówić cel, przebieg i rezultat akcji pod Arsenalem z wykorzystaniem książki Aleksandra Kamińskiego <i>Kamienie na szaniec</i> • scharakteryzować działalność Tajnej Organizacji Nauczycielskiej • wyjaśnić, jakie znaczenie dla mieszkańców okupowanej Polski miała organizacja tajnego nauczania • przedstawić główne założenia akcji N • omówić rolę cichociemnych w działaniach polskiej konspiracji • podać przykłady ważnych akcji wywiadowczych zorganizowanych przez polskie podziemie • wymienić i scharakteryzować działalność organizacji wojskowych spoza Polskiego Państwa Podziemnego
-------------------------	---------------------------------------	---	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • przykłady akcji przeprowadzonych przez polskie podziemie 	<ul style="list-style-type: none"> • dlaczego SZP została w grudniu 1939 r. włączona do ZWZ • że AK była częścią Polskich Sił Zbrojnych • różnicę między formacjami zbrojnymi należącymi do Polskiego Państwa Podziemnego i pozostającymi poza jego strukturami • dlaczego konspiracyjne sądownictwo nie orzekało kary więzienia • na czym polegał opór cywilny • dlaczego doszło do rozłamu w NOW 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego akcja scalenia i podporządkowania AK wszystkich organizacji wojskowych działających w podziemiu nie zakończyła się pełnym sukcesem • wyjaśnić, dlaczego Polskie Państwo Podziemne było fenomenem w okupowanej części Europy w czasie II wojny światowej
--	--	--	--	--	---

<p style="text-align: center;">ZP – XLVIII.7); L.7), 8)</p>	<p>Akcja „Burza” i powstanie warszawskie (rozdz. 11)</p>	<p style="text-align: center;">3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XI 1943, 1 VIII 1944, 5 VIII 1944, 2/3 X 1944 • postacie: Tadeusza Komorowskiego „Bora”, Tadeusza Pełczyńskiego, Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”, Antoniego Chruściela „Montera”, Ericha von dem Bacha-Zelewskiego, Bronisława Kamińskiego, Stanisława Mikołajczyka, Tomasza Arciszewskiego • założenia planu „Burza” • cele akcji „Burza” 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: akcja „Burza”, plan „Burza”, Godzina „W”, poczta polowa, radiostacja „Błyskawica”, ludobójstwo na Woli (rzeź Woli), „krowy”, „PAST-a”, zrzuty broni, 1. Armia Wojska Polskiego, kapitulacja, dymisja, Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN) • dlaczego powstanie w Warszawie wybuchło o godz. 17.00 • dlaczego celem pierwszego natarcia niemieckiego stały się Wola i Ochota • dlaczego zmieniał się stosunek warszawian do powstania • przyczyny kapitulacji powstania warszawskiego po 63 dniach walki • przyczyny podania się do dymisji Stanisława Mikołajczyka – premiera rządu na uchodźstwie 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić założenia planu „Burza” • przedstawić cele akcji „Burza” • scharakteryzować przyczyny, przebieg i konsekwencje powstania warszawskiego • przedstawić przyczyny podjęcia decyzji o wybuchu powstania w stolicy • omówić stosunek warszawian do powstania • wskazać na planie Warszawy najważniejsze miejsca walk w czasie powstania • omówić rezultat rozmów Stanisława Mikołajczyka z Józefem Stalinem w Moskwie • wyjaśnić, dlaczego Stalin nie pozwolił do 10 września na lądowanie na sowieckich lotniskach alianckim samolotom niosącym pomoc Warszawie • przedstawić stosunek aliantów do powstania warszawskiego • przedstawić, jakimi siłami i uzbrojeniem dysponowali powstańcy • podać przykłady bestialskich mordów dokonanych przez Niemców w Warszawie w czasie powstania • omówić los żołnierzy AK i ludności cywilnej po upadku powstania warszawskiego • przedstawić konsekwencje powstania warszawskiego • omówić sposoby upamiętnienia powstania warszawskiego (Muzeum Powstania Warszawskiego, pomniki, tablice pamiątkowe, uroczyste obchody rocznic wybuchu powstania, wspólne śpiewanie powstańczych pieśni 1 VIII w Warszawie)
---	--	--------------------------------------	--	--	---

ZP – LV.2)	Początki Polski podporządkowanej ZSRS (rozdz. 12)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 5 I 1942, 1942, 1943, 12–13 X 1943, 31 XII 1943, 1944, 22 VII 1944, 9–16 VIII 1944, I – II 1945, 19 I 1945, 7–18 III 1945, 2 V 1945, 18–21 VI 1945 • postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta, Zygmunta Berlinga, Edwarda Osóbki-Morawskiego, Michała Roli-Żymierskiego, Karola Świerczewskiego, Jana Stanisława Jankowskiego, Kazimierza Pużaka, Adama Bienia, Leopolda Okulickiego, Stanisława Radkiewicza, Iwana Sierowa, Wandy Wasilewskiej, Mieczysława Moczara • prawdziwe miejsce powstania PKWN 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Polska Partia Robotnicza, „Płatne Pachołki Rosji”, Krajowa Rada Narodowa, Gwardia Ludowa, Armia Ludowa, Związek Patriotów Polskich, obóz w Sielcach nad Oką, 1. Dywizja Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, chrzest bojowy – bitwa pod Lenino, 1. Korpus Polskich Sił Zbrojnych w ZSRS, 1. Armia Polska, berlingowcy, Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, manifest PKWN, 1. Samodzielny Batalion Kobiety im. Emilii Plater, przyczółki w rejonie Warki i Magnuszewa, bitwa pod Studziankami, Wał Pomorski, zdobycie Kołobrzegu, szturm na Berlin, 2. Armia Wojska Polskiego, konferencja Wielkiej Trójki w Jałcie, „Polska lubelska”, Resort Bezpieczeństwa Publicznego, proces szesnastu • dlaczego PKWN ogłosił, że działa na podstawie konstytucji marcowej z 1921 r. • dlaczego gen. Leopold Okulicki podjął decyzję o rozwiązaniu Armii Krajowej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować główne etapy przejmowania przez komunistów władzy w kraju • wymienić główne cele PPR • wymienić organizacje zbrojne komunistów i scharakteryzować ich działalność • wyjaśnić, jakie czynniki decydowały o tym, że niektórzy Polacy wstępowali do partyzantki komunistycznej • przedstawić znaczenie „Polski lubelskiej” dla władzy komunistów w kraju • wymienić główne postanowienia manifestu PKWN • omówić proces powstawania polskich formacji wojskowych pod rozkazami ZSRS • przedstawić stosunek ludności cywilnej do berlingowców • wyjaśnić cel aresztowania członków AK przez NKWD i Resort Bezpieczeństwa Publicznego • wskazać na mapie szlak bojowy 1. Armii Wojska Polskiego • przedstawić ustalenia aliantów w sprawie Polski podjęte bez udziału Polaków • wyjaśnić, jakie znaczenie dla przejmowania władzy w Polsce przez komunistów miał proces szesnastu • rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że Sowieci ponoszą część odpowiedzialności za zniszczenie Warszawy; odpowiedź uzasadnić
	Polska i Polacy w czasie II wojny światowej – lekcja powtórzeniowa	1			

	Sprawdzian	1			
Świat po 1945 r.					

<p style="text-align: center;">ZR – LI.1), 2) ZR – LI.1), 2) ZR – LI.1), 2), 5)</p>	<p>Powojenna rzeczywistość (rozdz. 13)</p>	<p style="text-align: center;">2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 17VII – 2 VIII 1945, 24 X 1945, XI 1945 – X 1946, 10 II 1947, 1948, 1961 • postacie: Józefa Stalina, Harry’ego Trumana, Winstona Churchilla, Clementa Attlee, Hermana Göringa, Hirohito, Benita Mussoliniego, Arthura Greisera, Rudolfa Hössa, Klause Barbiego, Adolfa Eichmanna, Urho Kekkonena, Trygvego Lie • postanowienia konferencji w Poczdamie • okoliczności powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych • przyczyny nieporozumień w obozie aliantów 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: układ sił politycznych, zimna wojna, konferencja w Poczdamie, Organizacja Narodów Zjednoczonych, program socjalny, emancypacja, aktywizacja zawodowa kobiet, cztery strefy okupacyjne Niemiec, „cztery D”, denazyfikacja, demilitaryzacja, dekartelizacja, demokratyzacja, cztery sektory okupacji Berlina, obszar rywalizacji, Sojusznicza Rada Kontroli, Sojusznicza Komendantura, ściganie i sądenie zbrodniarzy wojennych, reparacje wojenne, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, tymczasowy kształt zachodniej granicy Polski, Prusy Wschodnie, przesiedlenia ludności, Rada Ministrów Spraw Zagranicznych, finał współpracy Wielkiej Trójki, Międzynarodowy Trybunał Wojskowy w Norymberdze, Międzynarodowy Trybunał Wojskowy dla Dalekiego Wschodu, konferencja pokojowa w Paryżu, traktaty pokojowe ze sprzymierzeńcami III Rzeszy, finlandyzacja, Karta Narodów Zjednoczonych, członkowie założyciele ONZ, Powszechna deklaracja praw człowieka, fundamenty prawa międzynarodowego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować działania aliantów wobec pokonanych Niemiec • omówić przyjęte w Poczdamie decyzje dotyczące Niemiec • pokazać na mapie zmiany terytorialne Niemiec • omówić przesiedlenia ludności po II wojnie światowej oraz wskazać na mapie obszary objęte tą operacją w Europie • ocenić politykę Sowietów wobec pokonanych Niemców • ocenić działania i decyzje Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze • wyjaśnić, w jaki sposób II wojna światowa przyczyniła się do zmian w życiu kobiet • ocenić, czy udało się rozliczyć zbrodnie popełnione podczas II wojny światowej • podać przykłady zbrodniarzy wojennych postawionych przed sądem i ukaranych • wyjaśnić, jakie traktaty pokojowe zostały podpisane w Paryżu w 1947 r. • omówić zmiany terytorialne dotyczące dawnych sprzymierzeńców III Rzeszy • wyjaśnić, na czym polegała finlandyzacja • omówić główne zadania Organizacji Narodów Zjednoczonych • wyjaśnić, dlaczego zasada głosowania w Radzie Bezpieczeństwa paraliżuje działania ONZ • omówić zasady zawarte w Karcie Narodów Zjednoczonych • wymienić prawa człowieka zapisane w Powszechnej deklaracji praw człowieka
---	--	--------------------------------------	---	--	--

				<ul style="list-style-type: none">• na czym polegał plan „czterech D”, który postanowiono wprowadzić w życie w Niemczech• dlaczego sowieccy prokuratorzy usiłowali dołączyć zbrodnię katyńską do aktu oskarżenia w trakcie działań Międzynarodowego Trybunału Wojskowego w Norymberdze• dlaczego ONZ stała się jedną z głównych aren rywalizacji supermocarstw	
--	--	--	--	--	--

<p>ZP – LI.1), 2), 3), 4); LI.4)</p>	<p>Powstanie dwubiegunowej Europy (rozdz. 14)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: III 1946, 1947, 1948, 1948–1952, 1949, 1953, 1954, 1955, 1961, 1963, 1972 • postacie: Winstona Churchilla, Harry’ego Trumana, George’a Marshalla, Konrada Adenauera, Johna F. Kennedy’ego • okoliczności powstania dwóch państw niemieckich • przyczyny budowy muru berlińskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: żelazna kurtyna, przemówienie w Fulton, doktryna Trumana, Program Odbudowy Europy, plan Marshalla, Europejska Organizacja Współpracy Gospodarczej (OECE), Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG), rurociąg „Przyjaźń”, rubel transferowy, Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego (NATO), sojusz wojskowy, Układ Warszawski, Bizonia, kryzys w Berlinie, most powietrzny, Trizonia, Republika Federalna Niemiec (RFN), Niemiecka Republika Demokratyczna (NRD), powstanie berlińskie, Stasi, mur berliński, Centralna Agencja Wywiadowcza (CIA), Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna (CDU), traktaty paryskie z 1954 r., układ o podstawach stosunków między NRD a RFN • dlaczego słowa Johna F. Kennedy’ego „Jestem berlińczykiem” uważane są za symbol solidarności całego świata zachodniego z obywatelami jedynej enklawy wolności położonej we wnętrzu bloku wschodniego 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym – według Churchilla – była żelazna kurtyna • wskazać na mapie państwa, które po 1945 r. znalazły się w strefie wpływów ZSRS • omówić działania podjęte przez USA w ramach realizacji doktryny Trumana w celu uniemożliwienia komunistom przejęcia władzy w niektórych państwach Europy • przedstawić politykę aliantów zachodnich i Sowieców względem Niemiec po 1945 r. • wyjaśnić, jak doszło do powstania dwóch państw niemieckich po II wojnie światowej • wyjaśnić, jakie skutki społeczne i gospodarcze miało utworzenie mostu powietrznego do Berlina Zachodniego • omówić znaczenie powstania berlińskiego z czerwca 1953 r. dla sytuacji w państwach bloku wschodniego • ocenić wpływ planu Marshalla na powojenną Europę • ocenić skuteczność planu Marshalla w procesie odbudowy Europy Zachodniej po II wojnie światowej • wyjaśnić, dlaczego wszystkie państwa europejskie rządzone przez komunistów zrezygnowały ze skorzystania z planu Marshalla • wyjaśnić, jak doszło do powstania Europejskiej Organizacji Współpracy Gospodarczej • omówić znaczenie dla świata powstania dwóch wrogich sojuszy wojskowych – NATO i Układu Warszawskiego
--------------------------------------	---	----------	---	--	--

					<ul style="list-style-type: none">• ocenić, czy słuszne jest stwierdzenie, że RWPG była narzędziem kontroli gospodarczej ZSRS na innych państwach bloku wschodniego• przedstawić okoliczności i cel budowy muru berlińskiego• ocenić słuszność twierdzenia, że powstanie OEEC było impulsem do rozpoczęcia procesu integracji europejskiej
--	--	--	--	--	--

<p style="text-align: center;">ZP – LI.1), 4)</p>	<p>Sowietyzacja państw Europy Środkowo-Wschodniej (rozdz. 15)</p>	<p style="text-align: center;">3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1947, 1953, 1956, 1964, 1968 • postaci: Józefa Stalina, Edvarda Beneša, Josipa Broza-Tito, Georgiego Dimitrowa, Ławrentija Berii, Nikity Chruszczowa, Imre Nagya, Jánosa Kádára, Antonína Novotnego, Alexandra Dubčeka, Gustáva Husáka, Leonida Breżniewa, Jana Palacha, Nicolae Ceaușescu • cechy państwa totalitarnego • konsekwencje sowietyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej • próby wydostania się spod wpływów sowieckich na Węgrzech i w Czechosłowacji 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: narada przedstawicieli partii komunistycznych w Szklarskiej Porębie, Biuro Informacyjne Partii Komunistycznych i Robotniczych, Kominform, federacja bałkańska, titoizm, Komunistyczna Partia Jugosławii, uniformizacja życia politycznego, gospodarczego, kulturalnego, wprowadzenie totalitaryzmu, masowe czystki, pokazowe procesy, zjednoczenie ruchu robotniczego, monopartyjność, masowy terror, stalinizm, kolektywizacja rolnictwa, nacjonalizacja przemysłu, ograniczenie własności prywatnej, centralne planowanie, wysrubowane normy pracy, współzawodnictwo pracy, realizm socjalistyczny (sorealizm), ideologia marksistowsko-leninowska, komunistyczna propaganda, destalinizacja, walka o władzę, Ruch Państw Niezaangażowanych, XX Zjazd KPZR, tajny referat Chruszczowa, „taktyka salami”, powstanie węgierskie 1956 r., pacyfikacja, interwencja zbrojna, „gulaszowy socjalizm”, Praska Wiosna, „socjalizm z ludzką twarzą”, interwencja wojsk Układu 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić proces sowietyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej • wyjaśnić, na czym polegała różnica między czasami stalinowskimi a okresem zmian w ZSRS i państwach bloku sowieckiego po śmierci dyktatora • scharakteryzować genezę, przebieg i skutki powstania na Węgrzech w 1956 r. • scharakteryzować genezę, przebieg i skutki Praskiej Wiosny • porównać losy przywódców: powstania węgierskiego – Imre Nagya i Praskiej Wiosny – Alexandra Dubčeka • wyjaśnić, dlaczego dążenie do utworzenia federacji bałkańskiej przez Josipa Broza-Tito zostało wrogo przyjęte przez Stalina • wyjaśnić, na czym polegał titoizm • przedstawić zarzuty, jakie stawiał Stalinowi Nikita Chruszczow w referacie z 1956 r. • przedstawić postawy obywateli Czechosłowacji wobec wydarzeń z 1968 r. • wyjaśnić stosunek komunistów na Zachodzie do wydarzeń w Czechosłowacji w 1968 r. • omówić rolę Kominformu we wprowadzaniu totalitaryzmu w państwach bloku wschodniego
---	---	--------------------------------------	--	---	---

				<p>Warszawskiego, operacja „Dunaj”, samospalenie, doktryna Breżniewa</p> <ul style="list-style-type: none">• konsekwencje dla społeczeństw Węgier i Czechosłowacji wystąpień w 1956 i 1968 r.• co było przyczyną udziału wojsk polskich w interwencji w Czechosłowacji w 1968 r.	
--	--	--	--	---	--

<p>ZP – LI.2), 5); LII.1), 2) ZR – LI.4); LII.1)</p>	<p>Konflikty okresu zimnej wojny i dekolonizacja (rozdz. 16)</p>	<p>4</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1946–1954, 1950–1953, 1958, 1959, 1960, 1962, 1965–1975, 1966–1968, 1976 • postacie: Czang Kaj-szeka, Mao Zedonga, Denga Xiaopinga, Kim Ir Sena, Ho Chi Minha, cesarza Bao Daia, Lyndona B. Johnsona, Pol Pota, Richarda Nixona, Fidela Castro, Johna F. Kennedy’ego, Nikity Chruszczowa, Mahatmy Gandhiego, Idiego Amina • konflikty, do których doszło na Dalekim Wschodzie po II wojnie światowej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wojna domowa w Chinach, Tajwan, Chińska Republika Ludowa, komuny ludowe, Wielki Skok Naprzód, rewolucja kulturalna, czerwona książeczka, Czerwona Gwardia, maoizm, hunwejbini, obozy reedukacji, „pokojowe współistnienie”, Republika Koreańska, Koreańska Republika Ludowo-Demokratyczna, wojna koreańska, desant morski sił ONZ, 38. równoleżnik – linia demarkacyjna, wojna pozycyjna, Liga Niepodległości Wietnamu (Viet Minh), Demokratyczna Republika Wietnamu (DRW), wojna Francji z DRW, Wietnam Południowy, układ w Genewie w 1954 r., Wietkong, „Tet”, broń chemiczna, masakry, zbrodnie w My Lai, porozumienie podpisane w Paryżu w 1973 r., Socjalistyczna Republika Wietnamu, Czerwoni Khmerzy, dyktatura Fulgencia Batisty, kryzys kubański, pociski balistyczne, blokada morską, dekolonizacja, Indyjski Kongres Narodowy, strategia non-violence, Pendżab, Bengal, hinduizm, francuskie Indochiny, Rok Afryki, państwa postkolonialne, państwa Trzeciego Świata, „rzeźnik z Ugandy”, wojny domowe, Ruch 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny i skutki wojny domowej w Chinach • wyjaśnić założenia Wielkiego Skoku Naprzód • przedstawić przebieg rewolucji kulturalnej w Chinach • wyjaśnić, kiedy pojawiły się szanse na rozwój Chin • scharakteryzować reformy, które przeprowadzono w Chinach po 1976 r. • scharakteryzować relacje sowiecko-chińskie • wyjaśnić, jak doszło do powstania dwóch państw koreańskich • scharakteryzować przyczyny, przebieg i skutki wojny koreańskiej • wyjaśnić, dlaczego Korea Północna nazywana jest totalitarnym, komunistycznym skansenem • wyjaśnić przyczyny wojny w Indochinach w latach 1946–1954 • wymienić postanowienia układu zawartego w Genewie w 1954 r. • scharakteryzować przyczyny, przebieg i skutki wojny w Wietnamie w latach 1965–1975 • podać przykłady zbrodni wojennych popełnionych przez Amerykanów w Wietnamie • wyjaśnić przyczyny, przebieg i skutki kryzysu kubańskiego • ocenić słuszność twierdzenia, że w 1962 r. świat stanął na krawędzi konfliktu nuklearnego • wskazać na mapie miejsca, w których toczyły się konflikty zbrojne na Dalekim Wschodzie po zakończeniu II wojny światowej
--	--	----------	--	--	--

			<p>Państw Niezaangażowanych, konferencja w Bandungu, neokolonializm</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego nie powiódł się Wielki Skok Naprzód ogłoszony przez Mao Zedonga 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego rok 1960 nazwano Rokiem Afryki • wskazać na mapie Afryki państwa, które najwcześniej uzyskały niepodległość • wyjaśnić, dlaczego w państwach afrykańskich do władzy często dochodzili dyktatorzy • ocenić, czy Idi Amin słusznie jest nazywany „rzeźnikiem z Ugandy” • scharakteryzować skutki dekolonizacji • wyjaśnić, na czym polega neokolonializm • wyjaśnić, na czym polegała strategia non-violence zastosowana w Indiach • wymienić cele Ruchu Państw Niezaangażowanych
--	--	--	--	---

<p style="text-align: center;">ZP – LI.3) ZR – LI.3); LI.2), LIII.3)</p>	<p>Konflikty na Bliskim Wschodzie (rozdz. 17)</p>	<p style="text-align: center;">3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1948, 1948–1949, 1956, 1964, 1967, 1973, 1978, 1979, 1980–1988, 1987–1993, 1990–1991, 2013 • postaci: Davida Ben Guriona, Jasira Arafata, Gamala Abdela Nasera, Anwara as-Sadata, Menachema Begina, Jimmy’ego Cartera, Mohammada Rezy Pahlawiego, Ruhollaha Chomeiniego, Saddama Husajna • przyczyny i charakter konfliktu izraelsko-arabskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Holokaust, Exodus, diaspora, Erec Israel, wojna o niepodległość Izraela, kryzys sueski, tama na Asuanie, siły pokojowe ONZ, Organizacja Wyzwolenia Palestyny, terroryzm, wojna sześciodniowa, Strefa Gazy, Zachodni Brzeg Jordanu, Wzgórza Golan, Synaj, Czarny Wrzesień, Jom Kippur, embargo, szok naftowy, kryzys energetyczny, porozumienie w Camp David, islamiści, wojna domowa, libanizacja, pierwsza intifada, porozumienie izraelsko-palestyńskie z Oslo, Autonomia Palestyńska, status Jerozolimy, Państwo Palestyńskie, biała rewolucja, ajatollah, mułlowie, republika islamska, Strażnicy Rewolucji, wojna iracko-irańska, pierwsza wojna w Zatoce Perskiej, operacja „Pustynna burza”, Kurdowie, broń chemiczna • dlaczego kwestia statusu Jerozolimy podsyca spór między Żydami i Palestyńczykami 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać okoliczności powstania państwa Izrael • przedstawić argumentację środowisk żydowskich na rzecz prawa do utworzenia niepodległego państwa na terenie Palestyny • wyjaśnić, jakie znaczenie dla sytuacji na Bliskim Wschodzie miało powstanie państwa Izrael • opisać genezę, przebieg i skutki wojny sześciodniowej • scharakteryzować stosunki izraelsko-palestyńskie po utworzeniu OWP • wskazać na mapie Strefę Gazy, Zachodni Brzeg Jordanu, Wzgórza Golan • wyjaśnić, z czego wynikała przewaga militarna Izraela nad państwami arabskimi w trakcie wojny sześciodniowej • omówić postanowienia porozumienia w Camp David • wyjaśnić charakter wystąpień zwanych intifadą • przedstawić przyczyny wybuchu pierwszej intifady • rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że do wybuchu pierwszej intifady doprowadziła błędna polityka Izraela względem Palestyńczyków; odpowiedź uzasadnić • omówić okoliczności powstania Państwa Palestyńskiego • wyjaśnić, jakie znaczenie dla procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie miały działania podejmowane przez prezydenta Jimmy’ego Cartera
---	---	--------------------------------------	---	---	---

				<ul style="list-style-type: none">• wskazać na mapie państwa bliskowschodnie, w których po 1945 r. doszło do konfliktów• scharakteryzować konflikty izraelsko-arabskie• wyjaśnić, do jakiego tragicznego wydarzenia doszło podczas igrzysk olimpijskich w Monachium w 1972 r.• ocenić postawę i dokonania Anwara as-Sadata i Menachema Begina w kwestii rozwiązania konfliktu izraelsko-arabskiego• wyjaśnić, w jakich okolicznościach utracił władzę szach Mohammad Reza Pahlawi• omówić wpływ rewolucji islamskiej w Iranie na sytuację w Zatoce Perskiej• omówić wpływ nowoczesnej technologii na sposób prowadzenia działań zbrojnych w Zatoce Perskiej• przedstawić tzw. problem kurdyjski• wyjaśnić, dlaczego pierwsza wojna w Zatoce Perskiej wywołała tak zdecydowaną reakcję świata zachodniego
--	--	--	--	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ZP – LII.4); LIV.2)</p>	<p>Ku wspólnej Europie (rozdz. 18)</p>	<p>2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1949, 1952, 1957, 1958, 1960, 1985, 1987, 1992, 1993 • postacie: Alcide’a De Gasperiego, Konrada Adenauera, Roberta Schumana, Józefa Retingera, François Mitterranda, Margaret Thatcher • ojców zjednoczonej Europy • etapy integracji europejskiej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Rada Europy, ojcowie zjednoczonej Europy, Europejski Trybunał Praw Człowieka, Unia Ekonomiczna Beneluksu, Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG) / Wspólnota Europejska, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom), Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (EFTA), Europejski System Walutowy, Parlament Europejski, układ w Schengen, strefa Schengen, traktat z Maastricht, Jednolity akt europejski, Rada Europejska, traktat o utworzeniu Unii Europejskiej, unia walutowa (monetarna), euro, Europejski Bank Centralny, Unia Europejska (UE), Komisja Europejska, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, referendum, brytyjski rabat, protokoły dodatkowe, „eurokraci z Brukseli” • z jakiego powodu doszło do zacieśnienia współpracy Francji z RFN • korzyści, które przynosi państwom znalezienie się w strefie Schengen 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę Roberta Schumana w procesie integracji europejskiej • omówić idee zjednoczeniowe w Europie po II wojnie światowej • podać główne płaszczyzny działań Rady Europy • wskazać na mapie państwa, które zainicjowały integrację europejską w latach 50. • wskazać na mapie państwa założycielskie EWWiS • scharakteryzować główne cele Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej • omówić proces rozszerzania się Wspólnoty Europejskiej • rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że podpisanie traktatów rzymskich jest początkiem integracji europejskiej; odpowiedź uzasadnić • przedstawić, jak doszło do powstania Unii Europejskiej • scharakteryzować główne postanowienia traktatu z Maastricht • rozstrzygnąć, czy słuszne były obawy niektórych państw europejskich przed nadmierną ingerencją Unii w sprawy polityki wewnętrznej; odpowiedź uzasadnić • przedstawić argumenty, na które powoływały się państwa chcące pozostać poza strefą euro • omówić symbolikę architektury budynku Parlamentu Europejskiego • wymienić najważniejsze instytucje Unii Europejskiej i przedstawić ich kompetencje • omówić proces poszerzania Unii Europejskiej
--	--	----------	--	--	--

<p>ZP – LIII.1), 2) ZR – LIII.1), 2), 3), 4)</p>	<p>Przemiany cywilizacyjne na świecie w drugiej połowie XX w. (rozdz. 19)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1957, 1961, 1962–1965, 1963, 1968, 1969, 1973, 1975, 1991, 1994 • postacie: Jurija Gagarina, Neila Armstronga, Edwina Buzza Aldrina, Indiry Gandhi, Benazir Bhutto, Isabel Perón, Margaret Thatcher, Goldy Meir, Corazon Aquino, Nelsona Mandeli, Martina Luthera Kinga, Malcolma X, papieża Jana XXIII, papieża Pawła VI, patriarchy Atenagorasa I, Elvisa Presleya • najważniejsze wyznaczniki trzeciej rewolucji przemysłowej • przyczynę wyścigu o podbój kosmosu • wybitne kobiety w świecie polityki drugiej połowy XX w. • przyczyny przyznania Pokojowej Nagrody Nobla Martinowi Lutherowi Kingowi i Nelsonowi Mandeli 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: trzecia rewolucja przemysłowa, dyskryminacja, globalizacja, motoryzacja, urbanizacja, aglomeracja, imprezy masowe, „dekada pań domu”, równouprawnienie kobiet, aborcja, ruch wyzwolenia kobiet, ruch feministyczny, konwencja ONZ o zwalczaniu i karaniu zbrodni apartheidu, rasizm, apartheid, Afrykański Kongres Narodowy, Włócznie Narodu, Afroamerykanin, marsz na Waszyngton, Pokojowa Nagroda Nobla, radykalizm, Czarne Pantery, Czarni Muzułmanie, sobór watykański II, reforma w Kościele katolickim (odnowa), laicyzacja, ekumenizm, Studenci na rzecz Demokratycznego Społeczeństwa, rewolta studencka, strajk okupacyjny, bunt studentów w Nanterre, paryska Sorbona, ruch kontestacji młodzieżowej, The Beatles, The Rolling Stones, festiwal w Woodstock, subkultura młodzieżowa, hipisi, pacyfizm, „Make love, not war”, komuny, terroryzm, Frakcja Czerwonej Armii (RAF), Czerwone Brygady, neofaszyzm, organizacje pacyfistyczne, Irlandzka Armia Republikańska (IRA), Sinn Féin, Kraj Basków i Wolność (ETA), Partia Boga (Hezbollah), Bractwo 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić przemiany cywilizacyjne, które nastąpiły w drugiej połowie XX w. • wymienić najważniejsze cechy trzeciej rewolucji przemysłowej • omówić wpływ trzeciej rewolucji przemysłowej na przemiany cywilizacyjne w drugiej połowie XX w. • omówić znaczenie telewizji dla przemian cywilizacyjnych • scharakteryzować rozwój kultury masowej w drugiej połowie XX w. • scharakteryzować proces równouprawnienia kobiet po 1945 r. • opisać najważniejsze przemiany społeczne drugiej połowy XX w. • przedstawić pozytywne i negatywne skutki rozwoju motoryzacji w drugiej połowie XX w. • omówić wyścig supermocarstw o dominację w kosmosie • wyjaśnić sens słów wypowiedzianych przez Neila Armstronga po wylądowaniu na Księżycu • wyjaśnić, na czym polega fenomen popkulturowy <i>Star Treka</i> • wyjaśnić cele ruchu feministycznego w latach 60. i 70. • omówić politykę apartheidu w Republice Południowej Afryki • scharakteryzować działalność i dokonania Nelsona Mandeli • przedstawić postulaty formułowane przez Martina Luthera Kinga
--	---	----------	---	--	--

			<p>Muzułmańskie, terroryzm indywidualny, terroryzm masowy, misja Sojuz–Apollo</p> <ul style="list-style-type: none"> • co ułatwiło karierę takim kobietom, jak Indira Gandhi, Benazir Bhutto, Isabel Perón • wpływ zabójstwa Martina Luthera Kinga na radykalizację czarnoskórej młodzieży w USA 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić walkę o równouprawnienie czarnoskórych mieszkańców USA • przedstawić główne reformy soboru watykańskiego II • omówić przyczyny wystąpień studenckich w 1968 r. • wyjaśnić, na czym polegał fenomen popkulturowy The Beatles • rozstrzygnąć, czy festiwal Woodstock jest słusznie uważany za symbol młodego pokolenia lat 60.; odpowiedź uzasadnić • scharakteryzować rozwój terroryzmu w drugiej połowie XX w. • wyjaśnić, jakie konsekwencje dla mieszkańców Irlandii Północnej niesły kolejne ataki IRA • wyjaśnić, czyje wsparcie otrzymywały skrajnie lewicowe organizacje terrorystyczne
	Świat po 1945 r. – lekcja powtórzeniowa	1		
	Sprawdzian	1		
Komunistyczna Polska i jej upadek				

<p>ZP – LV.1), 2), 3) ZR – LV.1), 2)</p>	<p>Polska po zakończeniu II wojny światowej (rozdz. 20)</p>	<p>2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1944–1946, 1945, 1945–1950, 1947, 1950, 1970 • postaci: Władysława Raczkiewicza, Augusta Zaleskiego, Ryszarda Kaczorowskiego, gen. Karola Świerczewskiego, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Kazimierza Wierzyńskiego, Józefa Mackiewicza, Władysława Poboga-Malinowskiego, Oskara Haleckiego, Jerzego Giedroycia, Józefa Czapskiego, Zofii i Zygmunta Hertzów, Witolda Gombrowicza, Czesława Miłosza • przyczyny zmniejszenia się liczby ludności Polski po II wojnie światowej w porównaniu z rokiem 1938 • miasta o szczególnym znaczeniu historycznym i kulturowym, które znalazły się poza granicami Polski po II wojnie światowej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wysiedlenia, repatrianci, Kresy, polsko-sowiecka umowa graniczna, akcja „Wisła”, układ w Zgorzelcu, Ziemie Zachodnie i Północne / Ziemie Odzyskane, osadnictwo wojskowe, Łemkowie, dipisi, weryfikacja narodowościowa, emigracja powojenna, kampania propagandowa, Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), kryzys władz RP na uchodźstwie, emigracyjne ośrodki kulturowe, Instytut Literacki, miesięcznik „Kultura”, Maisons-Laffitte, Zeszyty Historyczne, Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce • dlaczego ziemie przyłączone do Polski po II wojnie światowej nazywano Ziemiami Odzyskanymi 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić straty ludnościowe i materialne poniesione przez Polskę w wyniku II wojny światowej • wskazać na mapie ziemie, które państwo polskie utraciło oraz uzyskało w wyniku decyzji mocarstw • omówić zmiany granic Polski po II wojnie światowej • wyjaśnić znaczenie układu w Zgorzelcu z 1950 r. oraz gwarancji udzielonych przez RFN w 1970 r. • scharakteryzować zjawisko przesiedleń i migracji ludności po II wojnie światowej • ocenić, jaki wpływ na społeczeństwo Polski po II wojnie światowej miało zjawisko przesiedleń i migracji ludności • ocenić następstwa społeczno-gospodarcze zmiany granic państwa polskiego • wyjaśnić tragizm losu przesiedleńców ze Wschodu • wyjaśnić cel akcji „Wisła” • wyjaśnić, czemu miało służyć osadnictwo wojskowe na Ziemach Odzyskanych • wyjaśnić, dlaczego doszło do kryzysu władz RP na uchodźstwie • przedstawić najważniejsze ośrodki polskiej emigracji politycznej po 1945 r. • omówić znaczenie istnienia rządu RP na uchodźstwie • podać przykłady działalności emigracyjnej Polaków po 1945 r.
--	---	----------	--	---	---

					<ul style="list-style-type: none">• omówić znaczenie Instytutu Literackiego i miesięcznika „Kultura” dla polskiej historii i kultury• rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że „Kultura” wpłynęła na zmianę postaw społecznych Polaków; odpowiedź uzasadnić
--	--	--	--	--	---

<p>ZP – LV.2), 3), 4) ZR – LVI.1)</p>	<p>Kształtowanie się systemu komunistycznego w Polsce (rozdz. 21)</p>	<p>2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1944, 1946, VI 1946, 1947, 1947–1949, 19 I 1947 • postaci: Edwarda Osóbki-Morawskiego, Władysława Gomułki, Stanisława Mikołajczyka, Bolesława Bieruta, Hilarego Minca, Karola Popiela, Józefa Cyrankiewicza, marszałka Michała Roli-Żymierskiego • pytania zadane społeczeństwu w referendum z 1946 r. • przyczyny sfałszowania wyborów z 1947 r. • wyniki wyborów z 1947 r. • reformy gospodarcze przeprowadzone w latach 1944–1947 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, Polska Partia Socjalistyczna, Stronnictwo Demokratyczne, Stronnictwo Ludowe, Polska Partia Robotnicza, Polskie Stronnictwo Ludowe, Biuro Polityczne Komitetu Centralnego PPR, Urząd Bezpieczeństwa (UB), Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego, sowietnicy / sowieccy doradcy, Milicja Obywatelska, Krajowa Rada Narodowa, Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej (ORMO), Główny Zarząd Informacji Wojskowej, demokracja ludowa, reforma rolna, dekret PKWN z 1944 r, Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR), nacjonalizacja przemysłu, demokracja ludowa, reglamentacja żywności, ruch strajkowy, „bitwa o handel”, gospodarka nakazowo-rozdzielcza, gospodarka planowa, plan trzyletni, referendum ludowe, „trzy razy tak”, pogrom kielecki, terror, szwadrony śmierci, wybory do sejmu 1947 r., mała konstytucja, prezydent, Rada Państwa, Zjednoczone Stronnictwo Ludowe • dlaczego komuniści w pierwszych dwóch latach rządów zrezygnowali z marksistowsko-leninowskiej retoryki i prowadzili ostrożną 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować etapy przekształcania Polski w kraj komunistyczny • wymienić założenia reform gospodarczych lat 1944–1947 • wyjaśnić, do jakich zmian w polskiej gospodarce doprowadziła „bitwa o handel” • ocenić założenia i realizację reformy rolnej • ocenić założenia i realizację nacjonalizacji przemysłu • wyjaśnić, dlaczego największe skupiska PGR znalazły się na Ziemiach Zachodnich i Północnych • wyjaśnić, z jakich środowisk wywodzili się funkcjonariusze MO • wyjaśnić, czym różniła się MO od ORMO • ocenić, czy propaganda oraz nacjonalizacja przemysłu i reforma rolna przyczyniły się do zmian w mentalności Polaków • ocenić wpływ reform gospodarczych przeprowadzonych w latach 1944–1947 na warunki życia społeczeństwa • wymienić pytania, które zadano Polakom w referendum z 1946 r. • scharakteryzować działania legalnej opozycji w Polsce w latach 1945–1947 • wyjaśnić, jak doszło do sfałszowania wyników referendum ludowego • wyjaśnić, jak PSL zalecało głosować w referendum z 1946 r. • wyjaśnić znaczenie propagandowe hasła „trzy razy tak” • omówić stosunek społeczeństwa do wyborów w 1947 r.
---------------------------------------	---	----------	---	---	--

				<p>politykę wobec Kościoła katolickiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • rolę, którą pełniło Biuro Polityczne Komitetu Centralnego PPR wobec innych organów władzy w latach 1945–1947 • rolę, którą pełnili sowieccy doradcy oddelegowani do pracy w Polsce • czym różniła się demokracja ludowa od prawdziwej demokracji • dlaczego reforma rolna była pozbawiona sensu ekonomicznego • dlaczego antysemityzm był podsycany przez fakt, że istotną rolę w aparacie władzy odgrywali komuniści pochodzenia żydowskiego • dlaczego pogrom kielecki ułatwił komunistom odwrócenie uwagi Zachodu od sytuacji politycznej w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić okoliczności, w których doszło do pogromu kieleckiego • scharakteryzować sposoby represjonowania działaczy PSL przed wyborami 1947 r. • omówić kompetencje poszczególnych organów władzy w świetle małej konstytucji • przedstawić okoliczności, w jakich komuniści przejęli władzę w Polsce • rozstrzygnąć, czy w małej konstytucji znalazły się zapisy świadczące o tym, że Polska będzie krajem komunistycznym; odpowiedź uzasadnić • przedstawić założenia planu trzyletniego • ocenić następstwa gospodarcze oraz społeczne zmiany granic Polski
--	--	--	--	--	--

<p>ZP – LV.2), 3)</p>	<p>Polskie podziemie niepodległościowe i opór społeczny (rozdz. 22)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: I 1945, VI 1945, VII 1945, VIII 1945, IX 1945, 1946, II 1947, 1956, 1963 • postacie: Jana Rzepeckiego, Hieronima Dekutowskiego „Zapory”, Mariana Bernaciaka „Orlika”, Łukasza Ciepłińskiego „Pługa”, Stanisława Kasznicy, Bolesława Piaseckiego, Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”, Stanisława Sojczyńskiego „Warszyca”, Józefa Franczaka „Lalka”, Witolda Pileckiego, Augusta Emila Fieldorfa „Nila”, Rajmunda Rajsa „Burego”, Danuty Siedzikówny „Inki”, Augusta Hlonda, Stefana Wyszyńskiego, Jerzego Turowicza • organizacje podziemia antykomunistycznego (niepodległościowego) • przykłady działań partyzantki antykomunistycznej • przykłady działań komunistów podejmowanych wobec podziemia 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rozwiązanie AK, proces szesnastu, Ruch Oporu Armii Krajowej (ROAK), obława augustowska, pierwsza amnestia, Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość (WiN), Narodowe Zjednoczenie Wojskowe (NZW), Stronnictwo Narodowe (SN), ONR-Falanga, Stowarzyszenie PAX, ruch katolików społecznie postępowych, antykomunistyczna partyzantka, Korpus Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW), druga amnestia, demonstracje uliczne, strajk dokerów, kolportaż, „Tygodnik Powszechny”, „Znak”, wypowiedzenie konkordatu • symbolikę pomnika Ofiar Obławy Augustowskiej 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić cel i ocenić skutki zorganizowanej przez komunistów obławy augustowskiej • podać przykłady działania partyzantki antykomunistycznej • scharakteryzować działalność Zrzeszenia WiN • scharakteryzować działania podziemia narodowego • wyjaśnić cel powstania Stowarzyszenia PAX • scharakteryzować główne organizacje podziemia antykomunistycznego (niepodległościowego) po 1945 r. • omówić przejawy oporu społecznego w latach 1945–1956 • ocenić działalność polskiego podziemia antykomunistycznego (niepodległościowego) • wyjaśnić, dlaczego działania części polskiego podziemia antykomunistycznego (niepodległościowego) budzą kontrowersje • rozstrzygnąć, czy słusznie Danuta Siedzikówna „Inka” jest uznawana za jeden z symboli polskiego podziemia antykomunistycznego (niepodległościowego); odpowiedź uzasadnić • omówić działania podejmowane przez komunistów wobec podziemia antykomunistycznego (niepodległościowego) • wyjaśnić, czemu miały służyć organizowane przez władze pokazowe procesy • przedstawić stosunek hierarchów Kościoła katolickiego w Polsce do komunistów w pierwszych latach sprawowania przez nich władzy
-----------------------	---	----------	--	---	--

			antykomunistycznego (niepodległościowego)		<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, w jaki sposób jest obecnie pojmowany termin „żołnierze wyklęci”• rozstrzygnąć, czy polityka i kultura masowa wpłynęły na postrzeganie „żołnierzy wyklętych”; odpowiedź uzasadnić
--	--	--	--	--	---

<p>ZP – LVI.1), 2), 3) ZR – LVI.1), 2)</p>	<p>Czasy stalinowskie (rozdz. 23)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1948, 1950–1955, 1952, 1953, 1955 • postacie: Władysława Gomułki, Bolesława Bieruta, Jakuba Bermana, Hilarego Minca, Konstantego Rokossowskiego, Aleksandra Zawadzkiego, Józefa Cyrankiewicza, Wincentego Pstrowskiego, Aleksandra Kobzdeja, Stefana Wyszyńskiego, Czesława Kaczmarska • okoliczności powstania PZPR • zmiany polityczne, społeczne i gospodarcze w państwie polskim w okresie stalinowskim 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne, Kominform, Związek Młodzieży Polskiej (ZMP), Komsomoł, Centralna Rada Związków Zawodowych (CRZZ), kongres zjednoczeniowy, Polska Partia Socjalistyczna, Polska Partia Robotnicza, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, monopolistyczne rządy, Stronictwo Demokratyczne, Zjednoczone Stronictwo Ludowe, V Światowy Festiwal Młodzieży i Studentów, sowietyzacja państwa, ideologizacja, Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Rada Państwa, Front Narodowy, nomenklatura, sklepy za żółtymi firankami, plan sześcioletni, „budowa podstaw socjalizmu”, kombinat metalurgiczny, Nowa Huta, współzawodnictwo pracy, Powszechna Organizacja Służba Polsce (SP), junacy, reforma walutowa, Narodowa Pożyczka Rozwoju Sił Polski, industrializacja, realizm socjalistyczny, socrealizm, awans społeczny, migracja ze wsi do miast, bezpłatne szkolnictwo, masowa wymiana kadr, rewolucja kulturowa, propaganda, obowiązkowe dostawy płodów rolnych, kułacy, kolektywizacja rolnictwa, spółdzielnie 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny oskarżenia i aresztowania Władysława Gomułki • wyjaśnić, z jakimi konsekwencjami musiały się liczyć osoby, które nie wstąpiły do ZMP • omówić rolę marszałka Konstantego Rokossowskiego w sowietyzacji Polski • wymienić główne zasady ustrojowe PRL • omówić zmiany w organizacji władz państwowych, które wprowadziła konstytucja z 1952 r. • wyjaśnić, jak doszło do powstania PZPR • wyjaśnić, jakie zadanie miał pełnić Front Narodowy • wyjaśnić działanie systemu nomenklatury • wymienić założenia planu sześcioletniego • wyjaśnić cel budowy kombinatu metalurgicznego w Nowej Hucie • wymienić i pokazać na mapie najważniejsze inwestycje planu sześcioletniego • wyjaśnić, w jakim celu utworzono Powszechną Organizację Służba Polsce • wyjaśnić na jakich zasadach przeprowadzono reformę walutową • ocenić gospodarcze i społeczne konsekwencje planu sześcioletniego • wymienić główne cechy socrealizmu w sztuce • podać przykłady socrealizmu w malarstwie i architekturze • wyjaśnić rolę propagandy w okresie stalinowskim • ocenić efekty kolektywizacji rolnictwa • opisać relacje państwo–Kościół w czasach stalinowskich
---	---------------------------------------	----------	--	--	--

			<p>produkcyjne, ruch tzw. księży „patriotów”, Caritas, <i>Non possumus!</i>, list protestacyjny, ślubowanie na wierność PRL, odosobnienie, <i>Jasnogórskie Śluby Narodu Polskiego</i>, <i>Wielka Nowenna Tysiąclecia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • z jakimi korzyściami wiązało się przystąpienie do ZMP 	<ul style="list-style-type: none"> • rozstrzygnąć, czy Polska w czasach stalinowskich była państwem totalitarnym; odpowiedź uzasadnić • wskazać na mapie miejsca odosobnienia prymasa Stefana Wyszyńskiego • wyjaśnić okoliczności wystosowania przez episkopat listu protestacyjnego <i>Non possumus!</i> • wymienić główne zarzuty, które Kościół sformułował wobec władz komunistycznych • wyjaśnić, jak doszło do powstania i jakie cele realizował ruch tzw. księży „patriotów” • wyjaśnić, dlaczego aresztowano biskupa Czesława Kaczmarka
--	--	--	--	--

<p>ZP – LVI.4); LVII.1), 2), 3), 4) ZR – LVI.3); LVII.1)</p>	<p>Polski Październik i czasy gomułkowskie (rozdz. 24)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1953, 1956, 28–29 VI 1956, X 1956, X 1957, 1965, 1966, 1968 • postaci: Józefa Świątły, Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Władysława Gomułki, Edwarda Ochaba, Nikity Chruszczowa, Józefa Cyrankiewicza, Stefana Wyszyńskiego, Kazimierza Dejmka, Mieczysława Moczara, Adama Michnika, biskupa Bolesława Kominka 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: Radio Wolna Europa, audycja <i>Za kulisami partii i bezpieki</i>, „Po Prostu”, odwilż, liberalizacja polityki, natolińczycy, puławianie, poznański Czerwiec, Zakłady Przemysłu Metalowego im. Józefa Stalina w Poznaniu, treści socjalne i ekonomiczne, hasła antykomunistyczne i antysowieckie, demonstracja, Komitet Wojewódzki PZPR, Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego, Międzynarodowe Targi Poznańskie, pokazowe procesy, polski Październik, VIII Plenum KC PZPR, społeczne protesty, wiece, rady robotnicze, kolumny pancerne, popaździernikowa liberalizacja / odwilż popaździernikowa, ograniczenie władzy aparatu bezpieczeństwa, rehabilitacje, odejście od socrealizmu, wznowienie akcji przesiedleńczej, przerwanie kolektywizacji rolnictwa, likwidacja „Po Prostu”, koniec odwilży, Milenium Chrztu Polski, obchody milenijne, obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego, wycofanie pozwoleń na budowę nowych kościołów, zamieszki w Nowej Hucie, likwidacja nauki religii w szkołach, „Tysiąc szkół na tysiąclecie”, list biskupów polskich 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować politykę władz po śmierci Józefa Stalina • wyjaśnić, dlaczego audycje Józefa Świątły były dla komunistów w Polsce bardzo niebezpieczne • wyjaśnić przyczyny niezadowolenia poznańskich robotników w 1956 r. • scharakteryzować cele dwóch frakcji w PZPR w 1956 r. • wyjaśnić, jak władze rozprawiły się z uczestnikami poznańskiego Czerwca 1956 r. • wyjaśnić, z czego mogła wynikać początkowa popularność rządów Władysława Gomułki • podać argumenty, którymi strona polska przekonała delegację sowiecką z Nikitą Chruszczowem do powstrzymania ZSRS przed zbrojną interwencją • scharakteryzować przejawy odwilży popaździernikowej • wyjaśnić, jakie wydarzenie jest symbolem końca okresu odwilży • wyjaśnić, dlaczego władze komunistyczne w czasie obchodów Milenium Chrztu Polski utrudniały praktyki religijne • wskazać pozytywne i negatywne strony programu „Tysiąc szkół na tysiąclecie” • wyjaśnić, dlaczego list biskupów polskich do biskupów niemieckich wywołał tak ostrą reakcję władz komunistycznych • ocenić budownictwo mieszkaniowe pod koniec rządów Gomułki • wyjaśnić, w jaki sposób spektakl <i>Dziady</i> mógł zagrażać komunistom
--	--	----------	---	---	---

				<p>do biskupów niemieckich, siermiężny socjalizm, bunt młodzieży, „komandosi”, zdjęcie z afisza <i>Dziadów</i> Mickiewicza, wiec na Uniwersytecie Warszawskim, bojówki aktywistów PZPR, „partyzanci”, kampania antysemicka, emigracja, syjoniści, pacyfikacja środowiska akademickiego, czystka na wyższych uczelniach, wydarzenia marcowe, Marzec`68,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić główne postulaty studentów w 1968 r. • wyjaśnić, jakie konsekwencje miała nagonka antyżydowska zorganizowana przez komunistów w 1968 r. • wskazać na mapie miasta, w których doszło do rozruchów studenckich w 1968 r.
--	--	--	--	--	--

<p style="text-align: center;">ZR – LVII.1) ZR – LVII.1), 2), 3), 4), 5) ZR – LVII.1)</p>	<p>Polska w latach 70. (rozdz. 25)</p>	<p style="text-align: center;">3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XII 1970, II 1976, VI 1976, IX 1976, III 1977, 16 X 1978, VI 1979 • postacie: Willy’ego Brandta, Józefa Cyrankiewicza, Władysława Gomułki, Edwarda Gierka, Mieczysława Moczara, Piotra Jaroszewicza, Zbigniewa Godlewskiego (Janka Wiśniewskiego), Stanisława Kociołka, Jacka Kuronia, Antoniego Macierewicza, Mirosława Chojeckiego, Stanisława Pyjasa, Andrzeja Czumy, Leszka Moczulskiego, kardynała Karola Wojtyły – papieża Jan Pawła II, biskupa Franciszka Macharskiego, prymasa Stefana Wyszyńskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: układ z RFN potwierdzający zachodnią granicę PRL, podwyżka cen żywności, rewolta grudniowa / Grudzień ’70, Stocznia Gdańska im. Lenina, strajk, „czarny czwartek”, <i>Ballada o Janku Wiśniewskim</i>, budowa „drugiej Polski”, Port Północny, Huta Katowice, odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie, kredyty z Zachodu, propaganda sukcesu, reforma administracyjna, likwidacja powiatów, przybliżenie urzędu do obywatela, Dworzec Centralny, Trasa Łazienkowska, nowelizacja konstytucji z 1976 r., PZPR „przewodnią siłą społeczną w budowie socjalizmu”, „umacnianie przyjaźni z ZSRS”, fiat 126p, Czerwiec 1976 r., strajk robotników w Radomiu, Ursusie, Płocku, ścieżki zdrowia, sprzedaż na kartki, podwyżki ukryte, „warchoły”, manewr gospodarczy, spirala zadłużeń, Komitet Obrony Robotników (KOR), Niezależna Oficyna Wydawnicza NOWA, Akt końcowy Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE), rewizje, pobicia przez nieznaną sprawców, Studencki Komitet Solidarności (SKS), Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić genezę i następstwa kryzysów społecznych w latach 70. • wyjaśnić przyczyny protestów na Wybrzeżu w grudniu 1970 r. • wyjaśnić, dlaczego władze komunistyczne nie podawały do wiadomości publicznej tożsamości ofiar protestów na Wybrzeżu • przedstawić, w jaki sposób w kulturze masowej prezentowane są protesty z grudnia 1970 r. • scharakteryzować przemiany gospodarcze w Polsce epoki Gierka • wymienić i pokazać na mapie najważniejsze inwestycje gospodarcze dekady Gierka • wymienić decyzje podejmowane przez ekipę Gierka w celu zjednania chłopów, Kościoła katolickiego i środowiska inteligenckiego • wskazać na mapie miejsca protestów robotniczych w 1970 i strajków w 1976 r. • wyjaśnić cele i konsekwencje przeprowadzenia reformy administracyjnej w 1976 r. • przedstawić przyczyny i konsekwencje strajków robotniczych w Ursusie, Radomiu i Płocku w 1976 r. • wymienić działania, które podejmował KOR • omówić rozwój struktur opozycji w latach 1976–1979 • omówić znaczenie wyboru Karola Wojtyły na papieża dla sytuacji polityczno-społecznej w PRL • wyjaśnić, dlaczego pierwsza pielgrzymka papieża Jana Pawła II do kraju była
---	--	--------------------------------------	---	---	---

			<p>(ROPCiO), Komitet Samoobrony Społecznej „KOR”, Wolne Związki Zawodowe (WZZ), Ruch Młodej Polski, Konfederacja Polski Niepodległej (KPN), infiltracja, podsłuchy, pontyfikat, konklawe, pierwsza pielgrzymka Jana Pawła II do kraju, Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej (ZOMO)</p> <ul style="list-style-type: none"> • dlaczego Gomułka był przekonany, że sukces podpisania układu z RFN w 1970 r. zrehabilituje obywatelom decyzję o podwyżce cen żywności 	<p>psychologicznym przełomem dla milionów Polaków</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie różnice między pamięcią społeczną a prawdą historyczną dotyczą dekady Gierka • ocenić, z czego wynikają różnice w postrzeganiu dekady lat 70.
--	--	--	--	--

<p>ZP – LVII.6), 7) ZR – LVII.1), 2)</p>	<p>Rewolucja „Solidarności” (1980–1981) (rozdz. 26)</p>	<p>3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VIII 1980, VIII–IX 1980, XI 1980, III 1981, IX i X 1981, X 1981 • postacie: Anny Walentynowicz, Bogdana Borusewicz, Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego, Bronisława Geremka, Aliny Pieńkowskiej, Henryki Krzywonos, Jana Rulewskiego, Michała Bartoszcze, Mieczysława Jagielskiego, Stanisława Kani, gen. Wojciecha Jaruzelskiego, Mieczysława Rakowskiego, Wiktora Kulikowa, Józefa Glempa • miejsca strajków robotniczych w 1980 r. • postulaty strajkujących robotników w 1980 r. • przywódców ruchu strajkowego w 1980 r. • okoliczności powstania NSZZ „Solidarność” 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: protest lubelski, strajki, sprawy płacowe, strajk okupacyjny w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKZ), lista 21 postulatów, porozumienia społeczne, porozumienia sierpniowe, pomnik Poległych Stoczniovców, <i>Lacrimosa</i>, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, społeczny ruch protestu o charakterze narodowyzwolenicznym, statut „Solidarności”, strajk ostrzegawczy, rejestracja, kryzys bydgoski, strajk generalny, manewry wojsk Układu Warszawskiego „Sojuz ’81”, „Zapad ’81”, stan wojenny, NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, solidarnościowa rewolucja, Niezależne Zrzeszenie Studentów (NZS), I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”, mediator, program Samorządnej Rzeczypospolitej, Posłanie do ludzi pracy Europy Wschodniej, hala Olivia, działania agenturalne, tajni współpracownicy, propaganda klęski, wojskowe Terenowe Grupy Operacyjne 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny i następstwa strajków w 1980 r. • scharakteryzować sylwetki czołowych działaczy „Solidarności” • wyjaśnić wpływ „Solidarności” na przemiany społeczno-polityczne w Polsce • omówić skalę protestów i żądania robotników latem 1980 r. • podać główne postulaty Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Gdańsku • omówić rolę kobiet w czasie protestów na Wybrzeżu w 1980 r. • wyjaśnić, dlaczego odsłonięcie pomnika Poległych Stoczniovców 1970 było istotnym momentem w dziejach bloku wschodniego • wskazać na mapie miasta, w których podpisano porozumienia sierpniowe w 1980 r. • podać główne ustalenia porozumień sierpniowych • wyjaśnić, dlaczego doszło do sporu o rejestrację „Solidarności” • wyjaśnić, jak doszło do kryzysu bydgoskiego w 1981 r. • wyjaśnić, jaką rolę miały odegrać manewry wojsk Układu Warszawskiego zorganizowane na terenie Polski w 1981 r. • wyjaśnić, jak doszło do zmian na stanowisku I sekretarza KC PZPR we wrześniu 1980 r. oraz w X 1981 r. • wyjaśnić, dlaczego I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” można uznać za bezprecedensowy w dziejach PRL
--	---	----------	---	--	---

					<ul style="list-style-type: none">• wyjaśnić, czy ZSRS deklarował wysłanie wojsk do Polski w celu dokonania bezpośredniej interwencji zbrojnej• scharakteryzować politykę władz PRL wobec „Solidarności”
--	--	--	--	--	---

<p style="text-align: center;">ZR – LVIII.1), 2), 3), 4) ZP – LVIII.1)</p>	<p>Stan wojenny (1981–1983) (rozdz. 27)</p>	<p style="text-align: center;">3</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 13 XII 1981 – 22 VII 1983, 16 XII 1981, IV 1982, X 1982, 1983, 1984 • postacie: gen. Wojciecha Jaruzelskiego, Zbigniewa Bujaka, Kornela Morawieckiego, Ronalda Reagana, księdza Jerzego Popiełuszki, Emila Barchańskiego, Jana Dobraczyńskiego, Czesława Kiszczaka, Danuty Wałęsowej, Bogdana Cywińskiego • przejawy międzynarodowego wsparcia dla Solidarności w czasie stanu wojennego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: dekret, Rada Państwa, internowanie, transportery opancerzone, przepustki, godzina milicyjna, Teleranek, cenzura korespondencji, rozpatrywanie spraw przez sądy w trybie doraźnym, zawieszenie działalności organizacji, wyłączenie telefonów, kontrola rozmów telefonicznych, zmilitaryzowanie zakładów pracy, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego (WRON), strajk okupacyjny, Kopalnia Węgla Kamiennego „Wujek”, pacyfikacja, największa zbrodnia stanu wojennego, demonstracje uliczne, Tymczasowa Komisja Koordynacyjna (TKK) NSZZ „Solidarność”, Solidarność Walcząca (SW), sankcje gospodarcze, wsparcie finansowe, Międzynarodowa Organizacja Pracy, Pokojowa Nagroda Nobla, delegalizacja, zniesienie stanu wojennego, podwyżka cen, kolejki, niedobory rynkowe, Patriotyczny Ruch Odrodzenia Narodowego (PRON), druga pielgrzymka Jana Pawła II do Polski 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić okoliczności wprowadzenia stanu wojennego • ocenić międzynarodową reakcję na ogłoszenie w Polsce stanu wojennego • wymienić zmiany w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym związane z wprowadzeniem stanu wojennego • scharakteryzować sytuację działaczy NSZZ „Solidarność” w związku z wprowadzeniem stanu wojennego • przedstawić przyczyny, które według Wojciecha Jaruzelskiego doprowadziły do wprowadzenia w Polsce stanu wojennego • wskazać na mapie miejsca internowania przedstawicieli opozycji • przedstawić postulaty górników z KWK „Wujek” • wyjaśnić, jak doszło do pacyfikacji strajku w KWK „Wujek” • omówić formy oporu przeciw stanowi wojennemu • omówić politykę komunistów wobec opozycji po wprowadzeniu stanu wojennego • scharakteryzować konspiracyjną działalność w czasie stanu wojennego • wyjaśnić, jakie znaczenie dla „Solidarności” miało przyznanie Pokojowej Nagrody Nobla Lechowi Wałęsie • wyjaśnić, dlaczego Lech Wałęsa nie pojechał do Oslo, aby osobiście odebrać Pokojową Nagrodę Nobla • omówić problemy gospodarcze w latach 1981–1983
--	---	--------------------------------------	--	---	---

					<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego działalność księdza Jerzego Popiełuszki była uznawana przez komunistów za niebezpieczną • wyjaśnić, w jakim celu utworzono PRON • rozstrzygnąć, czy został zrealizowany główny cel PRON; odpowiedź uzasadnić • ocenić znaczenie Kościoła katolickiego w życiu Polaków po wprowadzeniu stanu wojennego • wyjaśnić, jak Polacy oceniają decyzję o wprowadzeniu stanu wojennego oraz jak ich ocena zmienia się wraz z upływem czasu • ocenić międzynarodową reakcję na ogłoszenie w Polsce stanu wojennego
--	--	--	--	--	---

ZP – LVIII.2)	Przełom polityczny 1989 r. (rozdz. 28)	2	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VII 1986, XI 1987, 1988, 6 II – 5 IV 1989, 4 VI 1989, VII 1989, VIII 1989, XII 1989, 1990 • postaci: Michaiła Gorbaczowa, Wojciecha Jaruzelskiego, Mieczysława Rakowskiego, gen. Czesława Kiszczaka, Lecha Kaczyńskiego, Jane Fondy, Steviego Wondera, Andrzeja Wajdy, Tomasza Sarneckiego, Tadeusza Mazowieckiego, Leszka Balcerowicza 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: pierestrojka, międzynarodowa izolacja, amnestia dla więźniów politycznych, Rada Konsultacyjna przy przewodniczącym Rady Państwa, drugi etap reformy gospodarczej, referendum, żądania ponownej legalizacji NSZZ „Solidarność”, poufne rozmowy rządzących komunistów z opozycją solidarnościową, uwłaszczenie nomenklatury, rozmowy w Magdalence, obrady Okrągłego Stołu, negocjacje, nowa ordynacja wyborcza, Komitet Obywatelski „Solidarność”, proces budowy ruchu obywatelskiego, wizualna dominacja, senat, demontaż systemu komunistycznego, prezydent z łaski „Solidarności”, zawarcie przez „Solidarność” koalicji rządowej z ZSL i SD, pierwszy niekomunistyczny premier, transformacja ustrojowa, sejm „kontraktowy”, nowelizacja konstytucji PRL, Rzeczpospolita Polska, ustawa o reformie samorządowej, radykalna reforma gospodarcza, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, odtworzenie gospodarki rynkowej, terapia szokowa, spadek realnych dochodów, bankructwa zakładów pracy, prywatyzacja, wzrost 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podać przyczyny strajków w 1988 r. • scharakteryzować pierwsze symptomy liberalizacji polityki państwa • omówić przyczyny i skutki obrad Okrągłego Stołu • wyjaśnić, dlaczego porozumienia Okrągłego Stołu do dziś budzą kontrowersje wśród części społeczeństwa polskiego • wymienić główne ustalenia obrad Okrągłego Stołu • przedstawić wpływ wyborów czerwcowych na upadek komunizmu w Polsce • wyjaśnić, dlaczego plakat Tomasza Sarneckiego uznano za jeden z symboli wyborów czerwcowych 1989 r. • wymienić kompetencje prezydenta PRL • wyjaśnić, jak doszło do wyboru generała Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta • rozstrzygnąć, czy wybór generała Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta PRL wzmacniał czy osłabiał wpływy komunistów w kraju; odpowiedź uzasadnić • ocenić gospodarcze i społeczne koszty planu Balcerowicza • scharakteryzować realia życia codziennego w PRL lat. 80. • ocenić wpływ obrad Okrągłego Stołu na losy Polski • scharakteryzować kampanię wyborczą i przebieg wyborów czerwcowych w 1989 r. • omówić wyniki wyborów do sejmu „kontraktowego”
---------------	--	---	--	---	---

				<p>bezrobocie, inflacja, modernizacja gospodarki, likwidacja PZPR</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić pierwsze reformy rządu Mazowieckiego i ocenić ich skutki dla państwa • wymienić zmiany w konstytucji wprowadzone na mocy jej nowelizacji w 1989 r. • scharakteryzować ordynację wyborczą z kwietnia 1989 r. • wyjaśnić, jak doszło do powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego
--	--	--	--	---	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ZP – LVIII.3)</p>	<p>Kultura w epoce PRL (rozdz. 29)</p>	<p>2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1956, 1964, 1980 • postaci: Antoniego Słonimskiego, Marka Hłaski, Sławomira Mrożka, Stefana Kisielewskiego, Jerzego Andrzejewskiego, Kazimierza Brandysa, Jarosława Iwaszkiewicza, Tadeusza Konwickiego, Marka Nowakowskiego, Tadeusza Różewicza, Wisławy Szymborskiej, Zbigniewa Herberta, Witolda Gombrowicza, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Czesława Miłosza, Andrzeja Wajdy, Jerzego Kawalerowicza, Andrzeja Munka, Wojciecha Jerzego Hasa, Romana Polańskiego, Sylwestra Chęcińskiego, Stanisława Barei, Aleksandra Forda, Jerzego Hoffmana, Andrzeja Żuławskiego, Krzysztofa Zanussiego, Krzysztofa Kieślowskiego, Juliusza Machulskiego, Agnieszki Holland, Tadeusza Kantora, Jerzego Grotowskiego, Krzysztofa Pendereckiego, Janusza Gajosa, Maryli Rodowicz, Wojciecha Młynarskiego, Marka 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: mecenat państwa, cenzura, list otwarty, List 34, Literacka Nagroda Nobla, Złota Palma w Cannes, Złoty Lew w Wenecji, drugi obieg, „Kultura”, Związek Literatów Polskich, polska szkoła filmowa, Lwy Gdańskie, Teatr Cricot 2, Teatr Laboratorium, Telewizja Polska (TVP), treści propagandowe, seriale telewizyjne, Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu, Międzynarodowy Festiwal Piosenki w Sopocie, Festiwal Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu, Festiwal Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze, Jazz Jamboree, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”, polska szkoła plakatu, festiwal w Jarocinie – Ogólnopolski Przegląd Muzyki Młodej Generacji, nominacja do Oscara, kino moralnego niepokoju, nonkonformizm 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze dokonania w dziedzinie kultury w okresie PRL • przedstawić wpływ państwa na kulturę w okresie PRL • wyjaśnić, czym dla młodych ludzi był festiwal w Jarocinie • wymienić dziedziny, w których polscy twórcy osiągnęli sukcesy poza granicami kraju • wyjaśnić, dlaczego władze PRL godziły się na rozwój nurtów awangardowych i alternatywnych • omówić rozwój kultury masowej w okresie PRL • wyjaśnić, na czym polegał ponadczasowy fenomen kulturowy serialu <i>Czterej pancerni i pies</i> • wyjaśnić, na czym polegał fenomen popularności filmu <i>Potop</i> • omówić rozwój teatru awangardowego w PRL • przedstawić postulaty zawarte w Liście 34 • wymienić wybitnych przedstawicieli polskiej literatury w okresie PRL oraz podać przykłady ich twórczości • wymienić Polaków, którzy otrzymali Literacką Nagrodę Nobla • podać przykłady filmów wyreżyserowanych przez Andrzeja Wajdę w okresie PRL • podać dominujące wątki w tematyce filmów realizowanych w latach 50. i 60. oraz przykłady ich realizacji • podać przykłady polskich komedii filmowych realizowanych w PRL oraz wymienić ich twórców
--	--	----------	--	---	---

			Grechuty, Zbigniewa Wodeckiego, Ewy Demarczyk, Krzysztofa Komedy, Adama Makowicza, Tomasza Stańki, Zbigniewa Namysłowskiego, Eryka Lipińskiego, Andrzeja Pągowskiego, Henryka Tomaszewskiego, Waldemara Świerzego, Jerzego Skolimowskiego, Krystyny Jandy, Daniela Olbrychskiego, Jerzego Radziwiłłowicza		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego sfilmowanie <i>Ogniem i mieczem</i> nie było możliwe w PRL • podać przykłady filmów nurtu kina moralnego niepokoju oraz ich twórców • wyjaśnić, dlaczego rok 1956 był przełomem w rozwoju polskiej kultury w okresie PRL • wymienić zespoły muzyczne z okresu PRL: big-beatowe, rockandrollowe, rockowe
	Komunistyczna Polska i jej upadek – lekcja powtórzeniowa	1			
	Sprawdzian	1			
Polska i świat w XX–XXI w.					

<p style="text-align: center;">ZR – LIV.1) ZR – LIV.1)</p>	<p>Jesień Narodów i rozpad ZSRS (rozdz. 30)</p>	<p style="text-align: center;">2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1985, 1986, VI 1989, XI 1989, XII 1989, X 1990, 1991, XII 1991, I 1993 • postacie: Leonida Breżniewa, Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, Helmuta Kohla, Krzysztofa Skubiszewskiego, Károlya Grószza, Józsefa Antalla, Václava Havla, Nicolae Ceaușescu, Iona Iliescu, Teodora Žiwkowa, Żelu Żelewa, Borysa Jelcyna, Giennadija Janajewa, Aleksandra Łukaszenki, Davida Černego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: détente, epoka zastoju, interwencja zbrojna, pierestrojka, katastrofa w elektrowni jądrowej w Czarnobylu, Jesień Narodów, dążenia niepodległościowe, zburzenie muru berlińskiego, konferencja 2+4, zjednoczenie Niemiec, kanclerz, Memento Park, Trójkątny Stół, Karta 77, aksamitna rewolucja, Forum Obywatelskie, całkowicie demokratyczne wybory, antagonizm czesko-słowacki, „wojna o myśl”, republika federacyjna, aksamitny rozwód, przewrót, parodia procesu sądowego, zwycięstwo postkomunistów, Układ Warszawski, Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, zamach stanu, Komitet Stanu Wyjątkowego, pucz Janajewa, likwidacja ZSRS, Wspólnota Niepodległych Państw, symboliczny koniec zimnej wojny, dążenia separatystyczne, autorytarny reżim, korupcja, oligarchowie 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić wpływ Jesieni Narodów na sytuację w Europie Środkowo-Wschodniej • wskazać na mapie państwa, do których odnosi się termin Jesień Narodów • scharakteryzować politykę pierestrojki i jej wpływ na sytuację wewnętrzną, międzynarodową i społeczno-gospodarczą w ZSRS • wyjaśnić, z czego mógł wynikać stosunek części Rosjan do reform Gorbaczowa • scharakteryzować międzynarodową politykę administracji Ronalda Reagana • omówić znaczenie dla świata upadku muru berlińskiego • omówić proces zjednoczenia Niemiec • omówić cel utworzenia Memento Park w Budapeszcie • scharakteryzować proces upadku komunizmu na Węgrzech • omówić znaczenie Karty 77 dla demokratycznych przemian w Czechosłowacji • omówić, jak doszło do rozpadu Czechosłowacji • omówić proces upadku komunizmu w Rumunii • wyjaśnić, jak doszło do zwycięstwa ugrupowań postkomunistycznych w Rumunii i Bułgarii • podać czynniki, które zdecydowały o porażce puczu Janajewa • scharakteryzować proces likwidacji ZSRS • przedstawić drogę Ukrainy, Białorusi i państw bałtyckich do niepodległości
--	---	--------------------------------------	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none">• porównać proces upadku komunizmu w poszczególnych krajach Europy Środkowo-Wschodniej
--	--	--	--	--	--

<p>ZP – LIV.2) ZR – LIV.2), 3)</p>	<p>Współczesne konflikty zbrojne i zagrożenia dla świata (rozdz. 31)</p>	<p>2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: VI 1989, 1992–1995, 11 IX 2001, 2001–2021, 2003–2011, 2004– 2005, 2014, II 2022 • postacie: Josipa Broza-Tito, Osamy bin Ladena, Saddama Husajna, Husniego Mubaraka, Muammara Kaddafiego, Baszara al-Asada, Władimira Putina, Wiktora Janukowycza, Wiktora Juszczenki, Denga Xiaopinga 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: rozpad Jugosławii, proklamacja niepodległości Słowenii i Chorwacji, wojna domowa w Bośni i Hercegowinie, czystki etniczne, konflikty etniczne, konflikt w Kosowie, atak terrorystyczny na World Trade Center, Pentagon, Al-Kaida, talibowie, wojna w Afganistanie, walka partyzancka, druga wojna w Iraku, koalicja antyterrorystyczna, strefy okupacyjne, arabska wiosna, światowy kryzys finansowy, globalizacja gospodarki, dominacja wielkich koncernów, korupcja, swobody demokratyczne, upadek autokratycznych reżimów, Bractwo Muzułmańskie, alawici, wojna domowa w Syrii, sunnici, Państwo Islamskie, fundamentaliści, szariat, kryzys migracyjny, oligarchowie, rabunkowa prywatyzacja, północny Kaukaz, pierwsza wojna czeczeńska, druga wojna czeczeńska, Republika Czeczenii, partia Jedna Rosja, agresja Rosji na Gruzję, Abchazja, Osetia Południowa, pomarańczowa rewolucja, Euromajdan, aneksja Krymu, republika doniecka, republika ługańska, agresja Rosji na Ukrainę, masakra na placu 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować procesy dezintegracyjne w Europie w latach 90. na przykładzie rozpadu Jugosławii • przedstawić proces rozpadu Jugosławii • omówić najważniejsze kryzysy polityczne na przełomie XX i XXI w. • omówić najważniejsze kryzysy ekonomiczne i społeczne na przełomie XX i XXI w. • wyjaśnić przyczyny rosnącego znaczenia Chin we współczesnym świecie • rozstrzygnąć, czy masakry dokonywane w trakcie wojny w byłej Jugosławii można uznać za zbrodnie przeciwko ludzkości; odpowiedź uzasadnić • przedstawić los ludności cywilnej podczas wojny w byłej Jugosławii • wyjaśnić, dlaczego dzień ataku na WTC można uznać za jeden z najczarniejszych w amerykańskiej historii • wyjaśnić, jaki wpływ na walkę ze współczesnym terroryzmem miały wydarzenia z 11 września 2001 r. • ocenić słuszność interwencji wojsk koalicji antyterrorystycznej w Afganistanie • przedstawić kontrowersje, jakie wywołała egzekucja Saddama Husajna i ocenić ich zasadność • omówić sytuację na Bliskim Wschodzie i przedstawić propozycje międzynarodowe rozwiązania problemu uchodźców • rozstrzygnąć, czy sport jest narzędziem politycznym w rękach państw i wielkich
------------------------------------	--	----------	---	---	--

				<p>Tiananmen, rywalizacja chińsko-amerykańska, nowa zimna wojna</p>	<p>koncernów przemysłowych oraz uzasadnić swoją odpowiedź</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób Rosja argumentowała konieczność interwencji w Czeczenii • przedstawić przyczyny Euromajdanu • omówić wpływ Rosji na destabilizację sytuacji w Europie Wschodniej • scharakteryzować największe zagrożenia dla współczesnego świata oraz podać ich przykłady
--	--	--	--	---	--

<p>ZP – LIX.1), 2), 4), ZR – LIX.1), 2), 3), 4)</p>	<p>Transformacja ustrojowa i III Rzeczpospolita (rozdz. 32)</p>	<p>2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: XII 1990, 1991, X 1992, IV 1997, 1999, 2000, 2005, IV 2010, 2010, 2015 • postaci: Lecha Wałęsy, Tadeusza Mazowieckiego, Jarosława Kaczyńskiego, Lecha Kaczyńskiego, Bronisława Komorowskiego, Ewy Kopacz, Andrzeja Dudy, Donalda Tuska, Kazimierza Marcinkiewicza, Marka Belki, Andrzeja Leppera, Leszka Millera, Andrzeja Olechowskiego, Macieja Płażyńskiego, Jerzego Buzka, Mariana Krzaklewskiego, Aleksandra Kwaśniewskiego, Waldemara Pawlaka, Włodzimierza Cimoszewicza, Józefa Oleksego, Hanny Suchockiej, Jana Olszewskiego, Jana Krzysztofa Bieleckiego, Stanisława Tymińskiego 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: wojna na górze, Porozumienie Centrum (PC), dekomunizacja, pierwsze powszechne wybory prezydenckie, Kongres Liberalno-Demokratyczny (KLD), wolne wybory parlamentarne, Unia Demokratyczna (UD), Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD), Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe (ZChN), lustracja, wotum nieufności, inflacja, bezrobocie, mała konstytucja, ustrój prezydencki, przedterminowe wybory, postkomuniści, prywatyzacja, obóz postsolidarnościowy, Bezpartyjny Blok Wspierania Reform (BBWR), drugie powszechne wybory prezydenckie, reformy wolnorynkowe, koniunktura gospodarcza, Zgromadzenie Narodowe, konstytucja RP, konstruktywne wotum nieufności, referendum zatwierdzające ustawę zasadniczą, Akcja Wyborcza „Solidarność” (AWS), rząd koalicyjny, cztery reformy rządu Jerzego Buzka, reforma podziału administracyjnego kraju, nowa organizacja publicznej służby zdrowia, reforma emerytalna, reforma oświaty, kryzys ekonomiczny, rozpad koalicji, 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać polską scenę polityczną po 1989 r. • wyjaśnić, dlaczego Stanisław Tymiński uzyskał tak duże poparcie w wyborach prezydenckich 1990 r. • wyjaśnić okoliczności upadku rządu Jana Olszewskiego • wyjaśnić, dlaczego doszło do upadku rządu Hanny Suchockiej • ocenić działania prezydenta Lecha Wałęsy mające na celu wzmocnienie pozycji prezydenta w państwie • wymienić w kolejności chronologicznej premierów rządów w latach 1989–2015 • wymienić w kolejności chronologicznej prezydentów III RP • opisać ustrój Polski w świetle małej konstytucji z 1992 r. • wyjaśnić, co miało wpływ na sukces wyborczy Aleksandra Kwaśniewskiego w 1995 r. • wyjaśnić, dlaczego AWS apelowała o odrzucenie konstytucji w referendum z 1997 r. • opisać przemiany ustrojowe w latach 1989–1997 • ocenić działania podejmowane przez Samoobronę na przełomie XX i XXI w. • omówić cztery wielkie reformy rządu Jerzego Buzka • omówić przebieg kampanii prezydenckiej w 2005 r. • rozstrzygnąć, czy słuszne jest stwierdzenie, że protesty wywołane kwestiami
---	---	----------	--	---	---

				<p>Prawo i Sprawiedliwość (PiS), trzecie powszechne wybory prezydenckie, sojusz SLD–UP, Platforma Obywatelska (PO), Samoobrona, Liga Polskich Rodzin (LPR), prezydent Warszawy, hasło budowy IV Rzeczypospolitej, Centralne Biuro Antykorupcyjne (CBA), gazoport w Świnoujściu, Instytut Pamięci Narodowej, lustracja, przedterminowe wybory, armia zawodowa, katastrofa rządowego samolotu pod Smoleńskiem, przewodniczący Rady Europejskiej, afera Rywina</p>	<p>światopoglądowymi miały wpływ na upadek pierwszego rządu PiS; odpowiedź uzasadnić</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić kontrowersje dotyczące problemu dekomunizacji w Polsce • ocenić społeczne koszty transformacji po 1989 r. • ocenić proces transformacji społecznej i gospodarczej w Polsce • scharakteryzować główne spory polityczne o kształt wolnej Polski • porównać rozwiązanie kwestii dekomunizacji w Polsce, Czechosłowacji i Niemczech • scharakteryzować przemiany w Polsce w drugiej dekadzie XXI w. ze szczególnym uwzględnieniem takich problemów, jak: kryzys demograficzny, transformacja energetyczna, zmiany klimatyczne, zachowanie tożsamości kulturowej
--	--	--	--	---	--

<p style="text-align: center;">ZR – LIX.5 ZR – LIX.3</p>	<p>Polska droga do NATO i Unii Europejskiej (rozdz. 33)</p>	<p style="text-align: center;">2</p>	<p>Uczeń zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daty: 1990, 1991, 1993, 1994, 1997, 1999, 2003, 2004, 2005, 2008, 2019 • postaci: Tadeusza Mazowieckiego, Jana Krzysztofa Bieleckiego, Lecha Wałęsy, Helmuta Kohla, Billa Clintona, Jana Olszewskiego, Hanny Suchockiej, Bronisława Geremka, Leszka Millera, Włodzimierza Cimoszewicza, Aleksandra Kwaśniewskiego, George’a Busha, Gerharda Schrödera, Władimira Putina, Wiktora Juszczynki, Leonida Kuczmy, Valdasą Adamkusa, Javierę Solanę, Nicolasa Sarkozy’ego, Lecha Kaczyńskiego • okoliczności przystąpienia Polski do NATO • okoliczności przystąpienia Polski do Unii Europejskiej 	<p>Uczeń rozumie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: układ o stowarzyszeniu ze Wspólnotami Europejskimi, układ graniczny Polski ze zjednoczonymi Niemcami, traktat o dobrym sąsiedztwie, redukcja zadłużenia, wierzyciele, Grupa Wyszehradzka, deklaracja o współpracy między Polską, Czecho-Słowacją i Węgrami, współpraca regionalna, Środkowoeuropejskie Porozumienie o Wolnym Handlu (CEFTA), program Partnerstwo dla Pokoju, protokoły akcesyjne, dokumenty ratyfikujące członkostwo Polski w NATO, negocjacje związane z członkostwem Polski w NATO, traktat akcesyjny, referendum w sprawie akcesji Polski do UE, wstąpienie Polski do Unii Europejskiej, wsparcie dla amerykańskiej interwencji w Iraku, proamerykański kurs, gazociąg Nord Stream, presja energetyczna, obszary zapalne, kwestie sporne, impas, traktat o przyjaznych stosunkach między Polską i Litwą, wojna rosyjsko-gruzińska, wyjazd do Tbilisi zorganizowany przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego, wizy do USA 	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisać polską politykę zagraniczną po 1989 r. • ocenić współpracę regionalną Polski na przykładzie Grupy Wyszehradzkiej • scharakteryzować stosunki Polski z sąsiadami po 1989 r. • wyjaśnić okoliczności opuszczenia Polski przez ostatnie stacjonujące w kraju oddziały żołnierzy sowieckich • wyjaśnić symboliczne znaczenie daty opuszczenia Polski przez Armię Czerwoną • wymienić premierów polskich rządów działających na rzecz przystąpienia Polski do NATO • scharakteryzować stosunki polsko-niemieckie po 1989 r. • wyjaśnić, dlaczego spotkanie polskiego premiera z niemieckim kanclerzem w Krzyżowej w 1991 r. uznano za symboliczne pojednanie • wymienić cele, które przyświecały autorom polsko-niemieckiego traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy • wyjaśnić przyczyny krytyki zawartego w 1991 r. traktatu polsko-niemieckiego • wyjaśnić okoliczności, w których osiągnięto redukcję polskiego zadłużenia o 50% • wyjaśnić okoliczności powstania i cele działania Grupy Wyszehradzkiej • wyjaśnić znaczenie przystąpienia Polski do programu Partnerstwo dla Pokoju • wymienić zagrożenia, które widziała Rosja w polskim członkostwie w NATO • przedstawić drogę Polski do NATO
--	---	--------------------------------------	---	---	--

					<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jakie kwestie były najtrudniejsze w czasie negocjacji dotyczących przystąpienia Polski do Unii Europejskiej • omówić wyniki referendum w sprawie akcesji Polski do Unii Europejskiej • wyjaśnić, dlaczego przeciwnicy przystąpienia Polski do Unii Europejskiej często przywoływali wątki historyczne w czasie kampanii przed referendum akcesyjnym • wyjaśnić, dlaczego prezydent Aleksander Kwaśniewski zadeklarował wysłanie żołnierzy polskich do Iraku • omówić znaczenie wizyty prezydenta George'a Busha w Polsce • przedstawić rolę Polski w procesie zmian demokratycznych zachodzących w Ukrainie • omówić proces rozszerzania się NATO i Unii Europejskiej • wskazać na mapie państwa, które po 1993 r. przystąpiły do NATO i Unii Europejskiej • omówić fundamenty polskiej polityki zagranicznej w okresie prezydentury Lecha Kaczyńskiego i ich realizację • wyjaśnić, dlaczego budowa gazociągu Nord Stream wywołała zaniepokojenie w Polsce • scharakteryzować polską politykę zagraniczną wobec Ukrainy po 1989 r. • scharakteryzować polską politykę zagraniczną wobec państw bałtyckich po 1989 r.
	Polska i świat w XX–XXI w. – lekcja powtórzeniowa	1			

	Sprawdzian	1			
--	------------	---	--	--	--